

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2026. augusztus 31. napján tartandó ülésére

Napirend: Javaslat a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatára

Előterjesztő: Tábori Anita Katalin polgármester

Készítette: Sutor Petra jegyző

Melléklet: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tisztelt Képviselő-testület!

Somoskőújfalu Község Önkormányzata Képviselő-testülete 212/2023. (XII.4.) önkormányzati határozatával fogadta el öt év időtartamra a jelenleg hatályos, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit, érvényesülését biztosító 3. generációs Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP), melyet a hatályos jogszabályban szereplő előírásnak megfelelően két évente szükséges áttekinteni, illetve az áttekintés alapján felülvizsgálni.

A törvény által előírt kötelező áttekintés, a HEP aktualizálása megtörtént. A Programban szereplő indikátorok aktualizálásra kerültek.

Továbbá a Program 2023. évi elfogadás óta bekövetkezett változások kerültek beépítésre (sárgával jelölt részek):

- 2024. júniusában megtartott önkormányzati választáson nő nyerte el a polgármesteri tisztséget. A helyi képviselő-testületben lévő nők száma: 7 fő képviselő-testületi tag közül jelenleg 3 fő nő.
- 2024. év októberében megalakult Somoskőújfalu Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Somoskőújfalu, 2026. augusztus 25.

Tábori Anita Katalin sk.

polgármester

H A T Á R O Z A T I J A V A S L A T

Somoskőújfalu Község Önkormányzata Képviselő-testületének
..../2026. (VIII.31.) önkormányzati határozata
a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadásáról

Somoskőújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdése, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorról szóló 321/2022. (XII.27.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján áttekintette és felülvizsgálta.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot és annak Intézkedési Tervét az előterjesztésnek megfelelően, változtatás nélkül elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

SOMOSKŐÚJFALU KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

**2023-2028
Felülvizsgálva 2026 évben**

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	57
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	75
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	78
Jövőképünk	80
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális) Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
3. Megvalósítás.....	85
3.1 A megvalósítás előkészítése	85
3.2 A megvalósítás folyamata	85
3.3 Monitoring és visszacsatolás	88
3.4 Nyilvánosság	88
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	25
3.6 Érvényesülés, módosítás	90
4. Elfogadás módja és dátuma	91

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. június 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Somoskőújfalu Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Somoskőújfalu az észak-magyarországi régióban, Nógrád megye ÉK-i részében, a salgótarjáni kistérségben található, Salgótarjától északra, közvetlenül a szlovák határ mellett.

A község területe összesen 1016 ha 8514 m² (belterülete: 240 ha 8429 m², külterülete: 731 ha 0555 m², zártkert: 44 ha 9530 m²).

Lakónépesség száma 2199 fő, állandó lakosok száma 2101 fő (2023. január 1.).

A település megközelíthető közúton: Az M-3.-as autópályáról Hatvantól a 21 -es úton, de elérhető vasúton is Hatvanból, a Hatvan-Somoskőújfalu 81-es vasútvonalon.

Helyi tömegközlekedés Salgótarján, Somoskő és Salgóbaranya felé biztosított.

A településen a XVIII. századtól a Ráday-család, a Péterffy család, és a Radvánszky család és leszármazók voltak földesurak. 1905-ben vette meg 2170 holdnyi birtokát *dr. Krepuska Géza* orr-fül-gégész professzor, aki országos híré szakmai munkája mellett virágzó gazdaságot vezetett. A helybeliek nagy része e birtokon kereste kenyerét, vagy saját birtokot művelt, a férfiak többsége a környező bányákban, üzemekben dolgozott.

1905-ben Somos-Újfalu önálló körjegyzőséget kapott. 1906-ban vette fel a község a Somoskőújfalu nevet.

A Templom a XVIII. században épült. Magas dombon, a falu középső része fölött áll, keletre tájolva. Kezdetben Szent Miklós volt a védőszentje, 1935 - től a *Magyarok Nagyasszonyának* van ajánlva.

¹ Költségvetési koncepció, Éves költségvetés, Gazdasági program, Településrendezési terv

A trianoni békeszerződés elszakította a községet Magyarországtól, és csak 1924-ben csatolták vissza. A hagyományok szerint *dr. Krepuska Géza* a klinikáján kezelte az antant-bizottság egyik tagját, és ennek az angol tisztnek a közbenjárására került a falu vissza Magyarországhoz.

Somoskőújfalu 1977-ben Salgótarjánhoz csatolták. Ezzel önállósága megszűnt, és fokozatos leépülés vette kezdetét. Ez látszott a kultúra, a sport, és az intézmények vonatkozásában is. Egyre több helyen, és több emberben fogalmazódott meg az újra önállósodás gondolata. Végül az iskola bezárása vezetett oda, hogy a Somosi Kultúráért Egyesület kezdeményezésére elkezdődött az önállósodási folyamat, melynek eredményeként 2004. október 1. napjától létezik újból Somoskőújfalu. A községben telepszerű lakókörnyezet nincs. A település községi jogállású. A település belterületein, valamint a lakott területein a vezetékes ivóvízhálózat ki van építve. A szennyvízhálózatra való csatlakozás hiányos, a közös udvarral rendelkező ingatlanok esetében nincs megoldva. A település kül-, és belterülete villamos áramvételi lehetőséggel el van látva. Az önkormányzati utak szilárd útburkolattal ellátottak, melyek azonban folyamatos felújításra, javításra szorulnak. A külterületen lévő ingatlanok földúton közelíthetők meg. A települési szilárd hulladék elszállítása hetenként, a szelektív hulladék ürítése kéthetente történik. Az internet szolgáltatás a település területén elérhető.

Az Önkormányzat a lakosság egészségügyi ellátásáról (gyermek- és felnőtt) jelenleg helyettesítéssel, megbízási szerződés alapján gondoskodik. A háziorvosi asszisztenst az Önkormányzat főállásban, egészségügyi jogviszonyban foglalkoztatja. A fogorvosi ellátásról egy vállalkozó szakorvos gondoskodik. A védőnői ellátás 2023. július 1. napjától a Nógrád Vármegyei Szent Lázár Kórház fenntartásában működik. A legközelebbi szakellátás és mentőállomás a megyeszékhelyen van.

A településen 1-8 osztályos iskola működik, ami 2023. augusztus 31. napjáig alapítványi iskolaként, a COGITO Á.M.K fenntartásában működött. 2023. szeptember 1. napjától az iskola fenntartója a Salgótarjáni Tankerületi Központ. Az intézménybe a településen élő gyermekek és más településről bejáró gyermekek is járnak. A településnek van óvodája, amit 2014. szeptember 1-jétől az Önkormányzat Somoskőújfalui Gesztenyekert Óvoda néven működtet. Somoskőújfalu, Cered, Zabar, Szilaspogony települések 2015. január 1-jétől Somoskőújfalui Közös Önkormányzati Hivatalt hoztak létre, Somoskőújfalu székhellyel.

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatalának ügysegédje hetente egy alkalommal két órában látja el az ügyfélszolgálatot.

Községünk rendelkezik Művelődési Házsal, melyet az Önkormányzat önállóan tart fenn. A felújított Művelődési Házban korszerű könyvtár található, melyet az Önkormányzat a salgótarjáni Balassi Bálint Könyvtárral kötött szerződés alapján könyvtárellátási szolgáltató rendszer keretében működtet. Kulturális és szabadidős programok községünkben a minden évben megrendezésre kerülő hagyományos falunap, szüreti felvonulás, gyermeknap, idősek napja.

A családgondozás, az idősek klubja, a házi segítségnyújtás és jelzőrendszeri házi segítségnyújtás működtetése társulási formában történik.

A közbiztonság a településen az elszegényedés következtében egyre romlik. Egy körzeti megbízottja van a településnek, aki azonban állandó szolgálatot nem lát el, csak eseti jelleggel van jelen a településen. A község központja és az önkormányzat épülete térfigyelő kamerával van ellátva, ami elavult, felújításra, bővítésre szorul. Községünkben polgárőrség is működik, de a munkájukat nehezíti, hogy a még munkaviszonyban álló tagok nehezen tudják összeegyeztetni a munkájukat a szolgálattal.

Komoly problémát jelent, hogy a hivatal épülete régebben a falu központjában - a Semmelweis úton - volt, azonban 2011-ben a falu szélére, az országhatárra (két buszmegálló, gyalogosan kb. 15 perc)

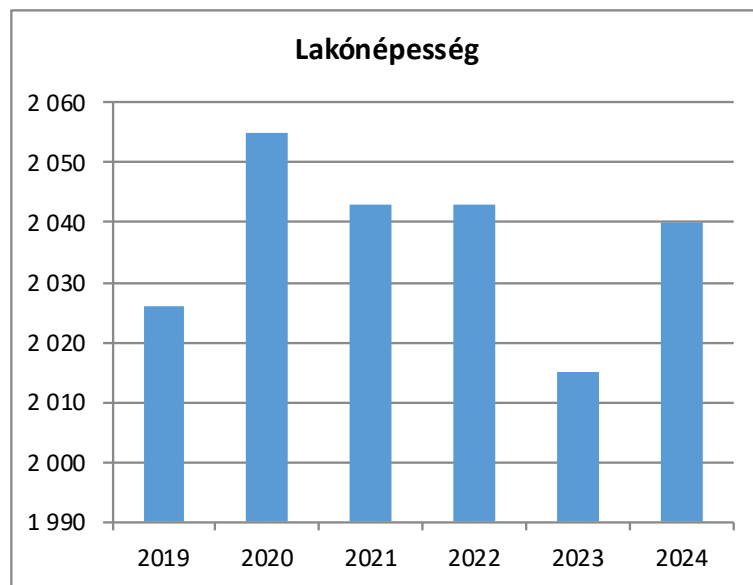
költözött, bérelt ingatlanba. A lakosságnak, különösen a kisgyermekes szülőknek, időseknek, mozgáskorlátozottaknak komoly gondot okoz ügyeinek intézése, mivel a buszközlekedés ritka és drága, gyalogosan pedig van olyan településrész, ami több mint két km. Az NVMKH Járási Hivatalának ügysegédje és a családsegítők is az önkormányzat épületében tartanak ügyfélszolgálatot. Az őket felkereső lakosok többsége kisgyermekes szülő, fogyatékkal élő és idős ember. A távolság miatt a lakosok közszolgáltatásokhoz való eljutása nehezített

Demográfiai adatok:

A település lakónépessége a bázis évhez képest - 2019. és 2020. év kivételével - folyamatosan csökken. 2013. évben még 2235 lakosa volt a településnek, ami 2024-ra 2040 főre, minimálisan, de csökkent.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	2 026	bázis év
2020	2 055	101,43%
2021	2 043	99,42%
2022	2 043	100,00%
2023	2 015	98,63%
2024	2 040	101,24%

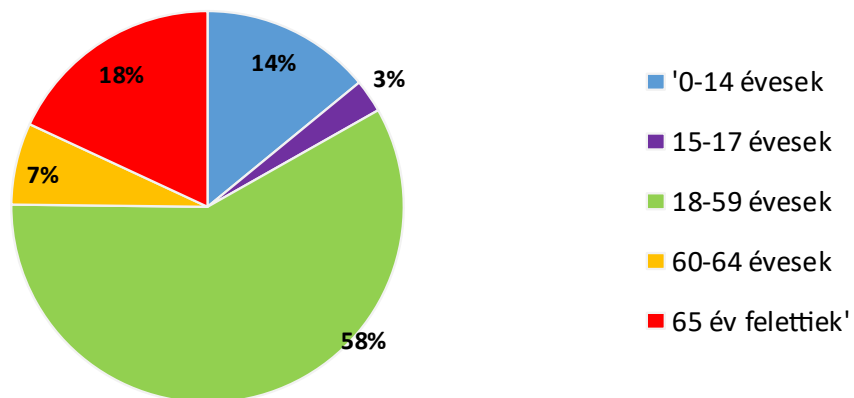
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

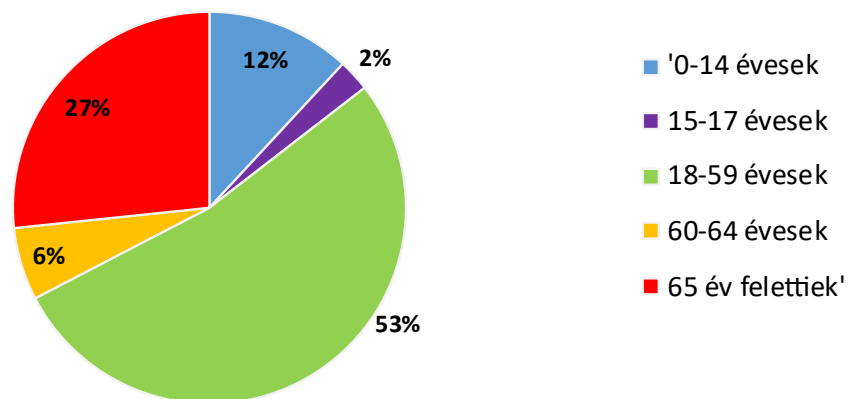
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 096	1 103	2199	49,84%	50,16%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			55	2,50%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	154	131	285	7,00%	5,96%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	29	59	1,36%	1,32%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	640	583	1223	29,10%	26,51%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	74	66	140	3,37%	3,00%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	198	294	492	9,00%	13,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

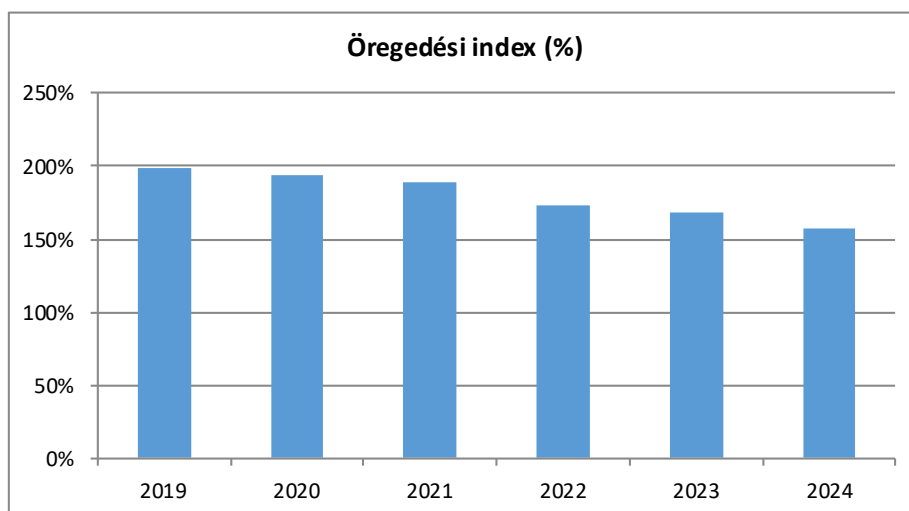

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	505	254	198,82%
2020	504	260	193,85%
2021	501	265	189,06%
2022	492	285	172,63%
2023	481	285	168,77%
2024	472	299	157,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

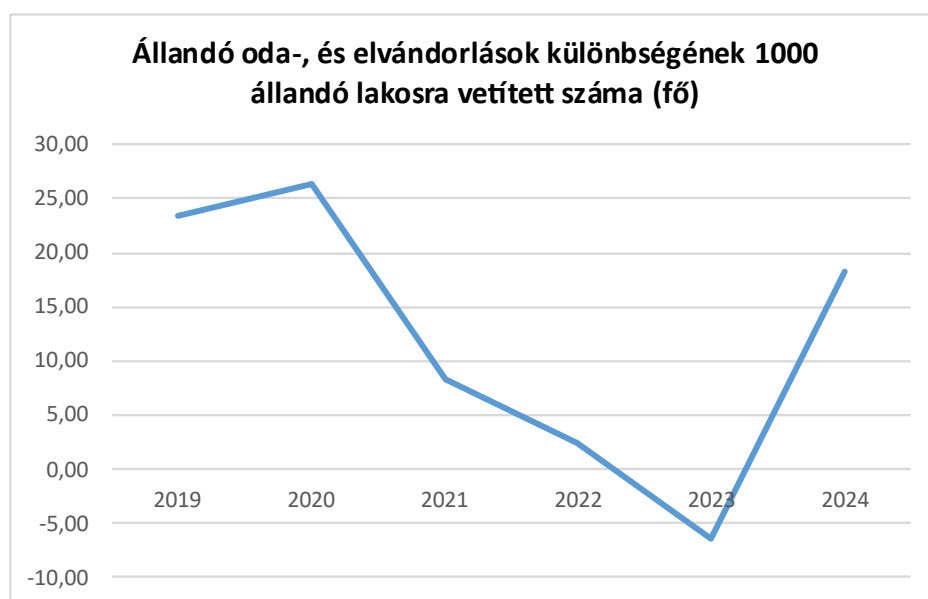
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattiira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiiek vannak többen, és a település elöregedő.

A településre az öregedő népességszerkezet a jellemző. Az index minimális, de folyamatos csökkenést mutat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	23,42
2020	26,46
2021	8,30
2022	2,45
2023	-6,41
2024	18,25

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen az oda és elvándorlások száma pozitív egyenleget mutat. A település vonzó a fiatal családok számára, ami köszönhető a megyei jogú város közelségének, mivel gépjárművel alig 10 perc alatt elérhető a városközpont, oktatási, nevelési és egészségügyi intézmények.

Sajnos a természetes szaporodás negatív egyenleget mutat. A halálozások száma meghaladják az élve születések számát. Ez az oka annak, hogy a településen az odavándorlások pozitív egyenelege ellenére is csökken a lakosságszám.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-8,97
2020	-13,72
2021	-14,15
2022	-9,30
2023	-9,86
2024	-11,34

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

- Az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése, a sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása,
- a munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása,
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása,
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Somoskőújfalu Község Önkormányzata mindet megtesz annak érdekében, hogy a célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők) a saját településükön jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Somoskőújfalu Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Költségvetési koncepció
- Éves költségvetés
- Gazdasági program
- Településrendezési terv

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Társulási formában (Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása, 2013. június 1-jétől jogutódja a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása) működik a településen az Idősek Klubja, a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés és a családsegítés.

Négy önkormányzat (Somoskőújfalu, Cered, Szilaspogony, Zabar közösen működteti a Mötv. 87. § alapján a Somoskőújfalu Közös Önkormányzati Hivatalt. Az általános iskolai oktatás Somoskőújfalu Község Önkormányzatának tulajdonában lévő iskolaépületben folyik, melynek fenntartója 2023. augusztus 31. napjáig a COGITO Á.M.K. volt. 2023. szeptember 1. napjától a Salgótarjáni Tankerületi Központ fenntartásában, Cogito Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Somoskőújfalu

Telephelye néven működik tovább. Az óvodai ellátást az önkormányzat önállóan biztosítja a Somoskőújfalui Gesztenyekert Óvodában.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés során a településre vonatkozó releváns adatok jelentős részére a TeIR adatbázis, a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, az önkormányzat által kötelezően vezetett nyilvántartása és helyi adatgyűjtésből származnak.

A településre jellemző igazán releváns adat a mélyszegénységben élők és romák helyzetére vonatkozóan a helyzetelemzés során adathiány jelentkezett, hiszen erre vonatkozó nyilvántartások nem állnak rendelkezésre, helyi adatgyűjtéssel sem lehet pontosan felmérni e célcsoportot. Az ezekre vonatkozó adathiányokat becsléssel pótoltuk.

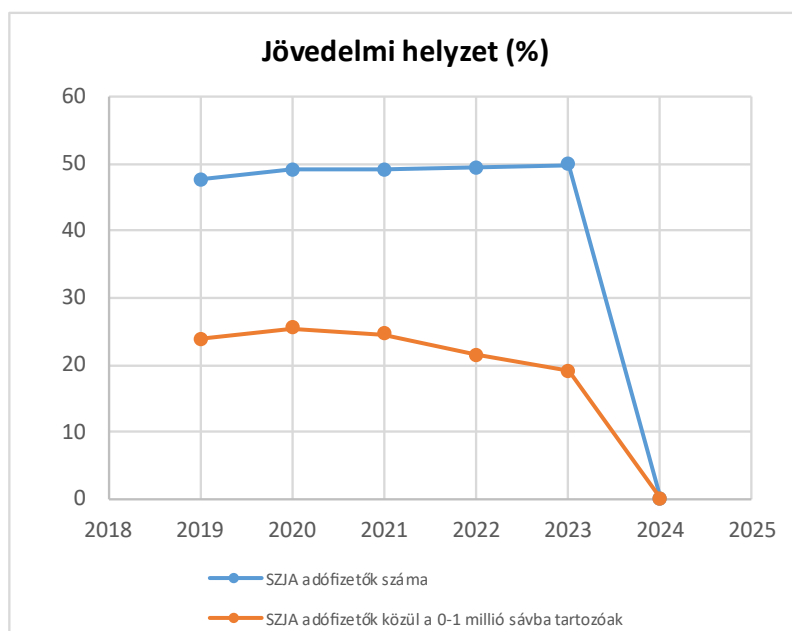
A fogyatékkal élők esetében is adathiánnyal szembesültünk, valamint szintén nincsenek adatok a jövedelmi és vagyoni helyzetre, és az eladósodottságra vonatkozóan, ezért az erre vonatkozó adatok is becslésen alapulnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	47,52	23,84
2020	49,04	25,50
2021	49,07	24,51
2022	49,34	21,47
2023	49,82	19,10
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

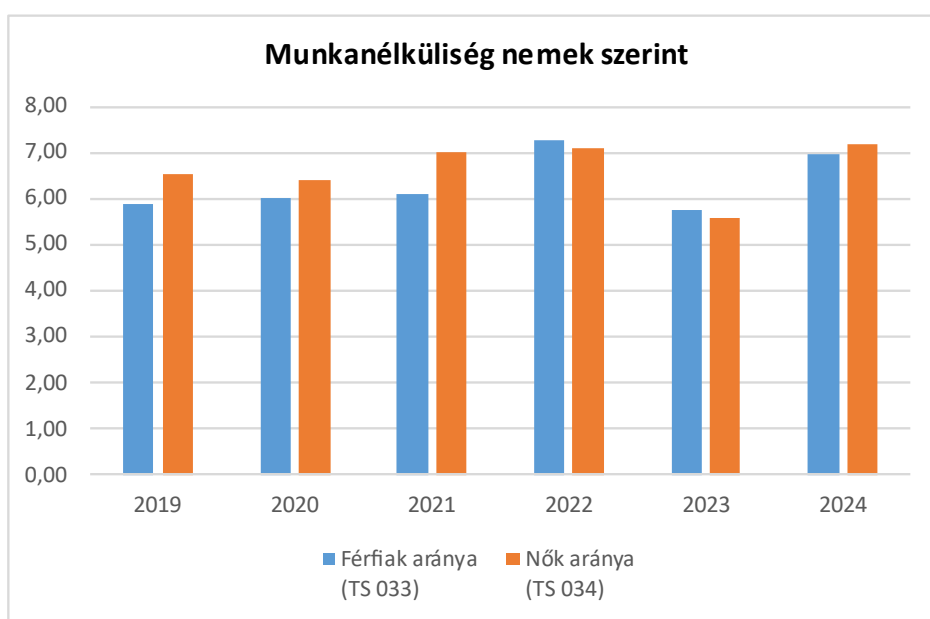
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	5,86	6,52	6,19%
2020	6,03	6,39	6,21%
2021	6,11	7,02	6,57%
2022	7,26	7,08	7,17%
2023	5,76	5,58	5,67%
2024	6,97	7,20	7,09%

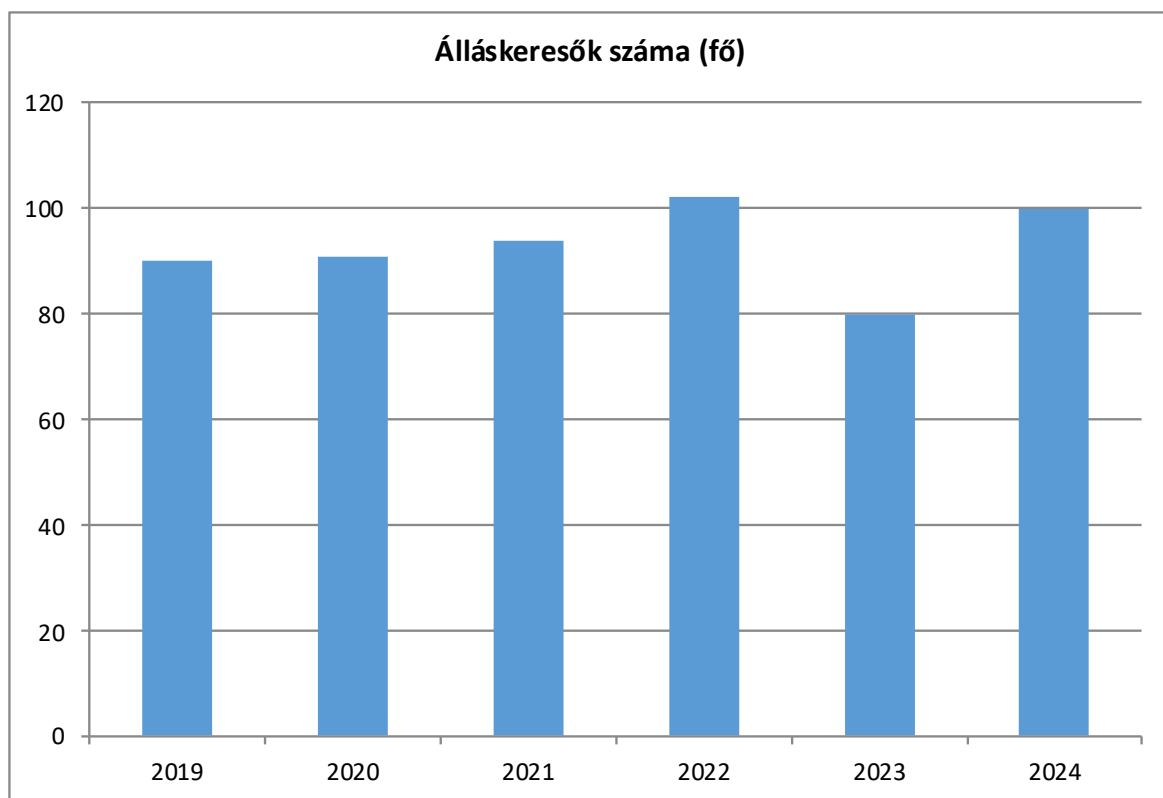
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

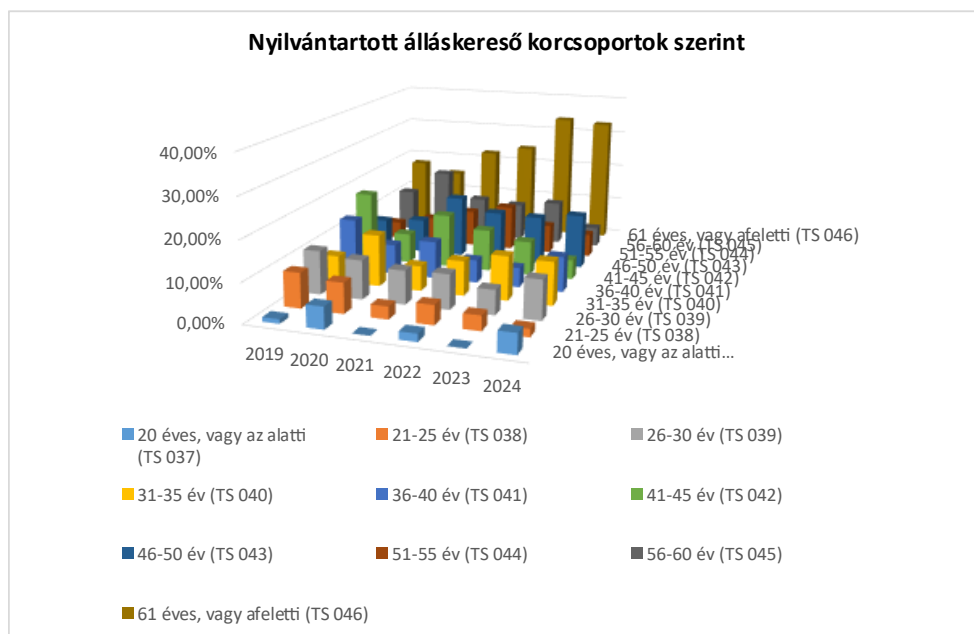
Településünkön sajnos nem csökken a munkanélküliek száma, folyamatos emelkedést mutat. Az elmúlt 10 évben folyamatosan a nők aránya volt a magasabb, ami a 2022. évben megfordult.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	90	91	94	102	80	100
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	5,00	0,00	2,00	0,00	5,00
	%	1,11%	5,49%	0,00%	1,96%	0,00%	5,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	8,00	7,00	3,00	5,00	3,00	2,00
	%	8,89%	7,69%	3,19%	4,90%	3,75%	2,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	10,00	9,00	8,00	9,00	5,00	10,00
	%	11,11%	9,89%	8,51%	8,82%	6,25%	10,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	6,00	12,00	6,00	9,00	9,00	11,00
	%	6,67%	13,19%	6,38%	8,82%	11,25%	11,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	12,00	7,00	9,00	6,00	4,00	9,00
	%	13,33%	7,69%	9,57%	5,88%	5,00%	9,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	16,00	7,00	13,00	11,00	7,00	5,00
	%	17,78%	7,69%	13,83%	10,78%	8,75%	5,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	8,00	15,00	13,00	10,00	14,00
	%	7,78%	8,79%	15,96%	12,75%	12,50%	14,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	6,00	9,00	12,00	6,00	6,00
	%	4,44%	6,59%	9,57%	11,76%	7,50%	6,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	10,00	16,00	10,00	10,00	9,00	5,00
	%	11,11%	17,58%	10,64%	9,80%	11,25%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	16,00	14,00	21,00	25,00	27,00	33,00
	%	17,78%	15,38%	22,34%	24,51%	33,75%	33,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

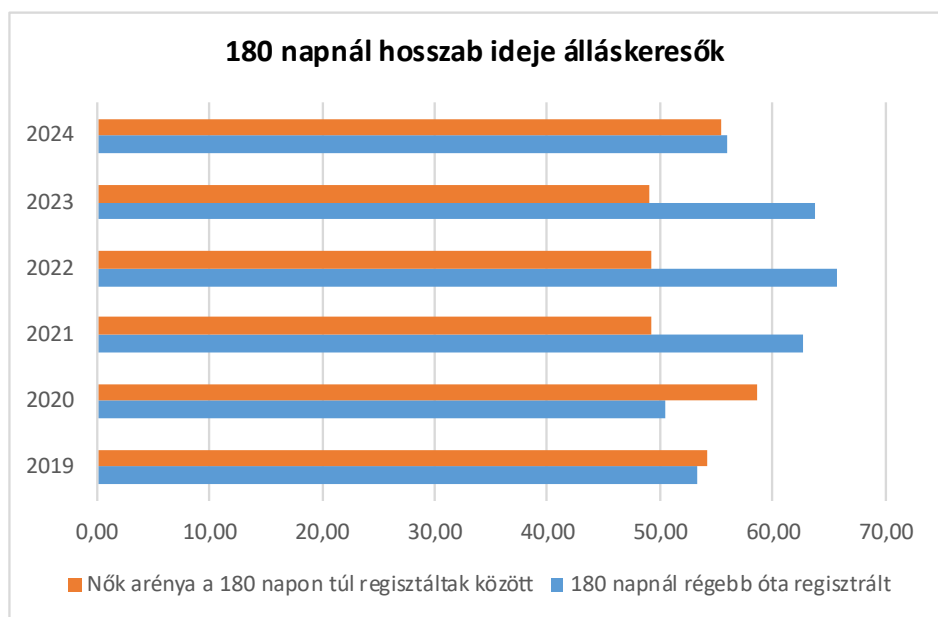

A fenti adatokból is látszik a munkanélküliek számának folyamatos emelkedése, ami különösen a fiatalabb, 35 és az alatti korosztályt érinti, valamint az 51-55 év közöttieket.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	53,33	54,17
2020	50,55	58,70
2021	62,77	49,15
2022	65,69	49,25
2023	63,75	49,02
2024	56,00	55,36

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

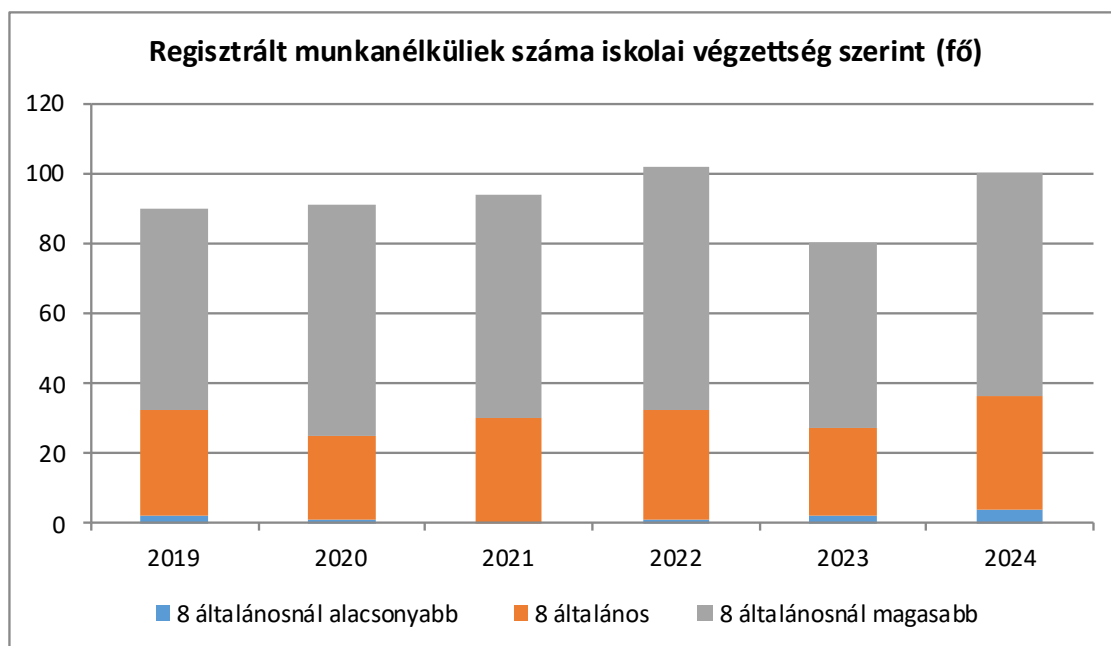

Az adatokból látható, hogy egyre több azoknak a száma, akik már több mint hat hónapja munkanélküliek, állást keresnek. Ezen belül is a nők aránya a magasabb.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	90	2	2,22%	30	33,33%	58	64,44%
2020	91	1	1,10%	24	26,37%	66	72,53%
2021	94	0	0,00%	30	31,91%	64	68,09%
2022	102	1	0,98%	31	30,39%	70	68,63%
2023	80	2	2,50%	25	31,25%	53	66,25%
2024	100	4	4,00%	32	32,00%	64	64,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

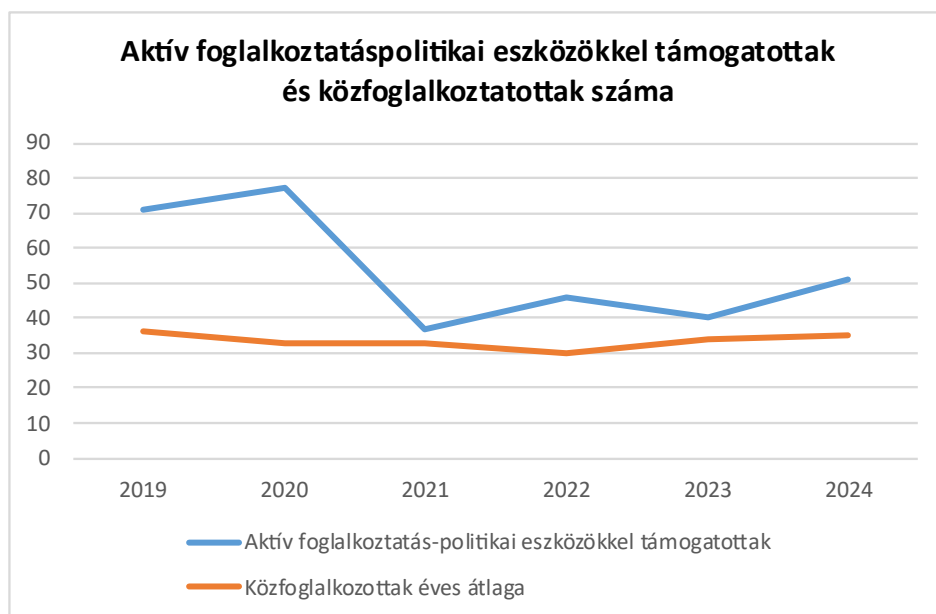

Az adatok alapján az alacsony (8 általános) iskolai végzettséggel nem rendelkezők és az általános iskolai végzettséggel rendelkezők között kevesebb a munkanélküli, könnyebben találnak állást, viszont a 8 általánostól magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya folyamatos emelkedést mutat.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	71	36
2020	77	33
2021	37	33
2022	46	30
2023	40	34
2024	51	35

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Önkormányzat közfoglalkoztatási jogviszonyban egyre kevesebb személyt tud foglalkoztatni. A hosszabb távú közmunkaprogramban folyamatosan részt veszünk. 2023. évben újra pályázott az Önkormányzat a járási start közmunkaprogramra. Közfoglalkoztatásban ebben 2023. évben átlagosan 16 főt alkalmazunk, ezzel is segítve a településen élő, nehéz körülmények között élő, az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó személyeket, családokat.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja rossz, a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nincsenek. Szintén elenyésző a felnőtt képző programok száma, a helyi foglalkoztatási programok a településen kizárólag a közfoglalkoztatási programokra irányulnak.

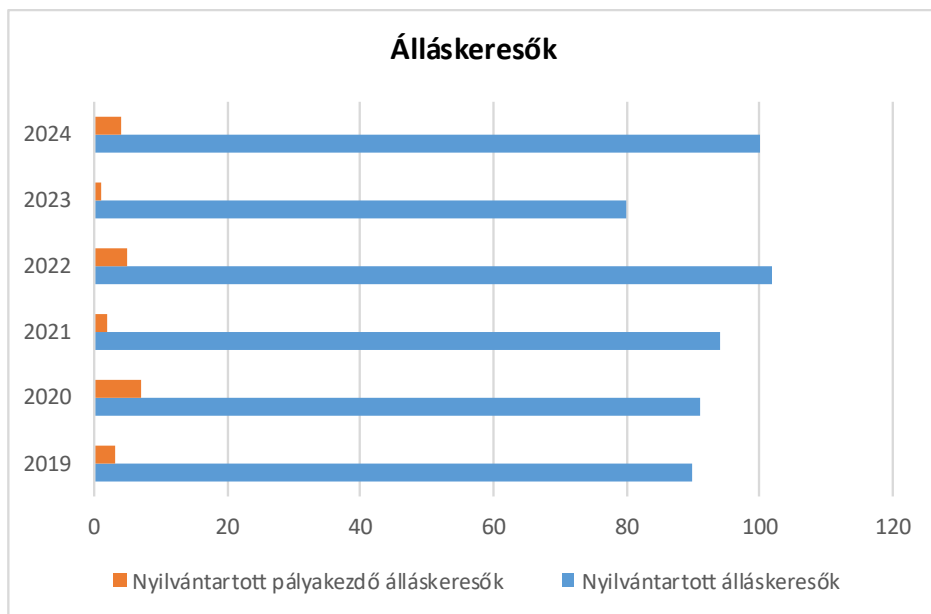
A magánvállalkozások döntő többsége kisvállalkozás, amely nagyon kisszámú alkalmazottat foglalkoztat, vagy csak segítő családtaggal működik, ennél fogva nem bír komoly jelentőséggel a helyi foglalkoztatás kérdésében. A nagyfoglalkoztatónak számító BOSCH Hatvani részlege a településről közvetlenül induló autóbusszal szállítja a dolgozókat.

A foglalkoztatáshoz való hozzáféréseken javít az, hogy a település a legközelebbi centrumhoz (amely centrum maga a megyeszékhely) aránylag közel van, személygépkocsival és autóbusszal gyorsan, könnyen elérhető. A vonatközlekedés is kedvező, sőt a fővárosba személygépkocsival másfél óra alatt be lehet érni és tömegközlekedés a fővárosba óránként indul.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	90	3
2020	91	7
2021	94	2
2022	102	5
2023	80	1
2024	100	4

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen jelenleg a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programokról nincs információ. Munkaerő-piaci képzéseket a Salgótarjáni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya szervez.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen jelenleg a munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek, programok nem működnek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben roma személy foglalkoztatása nem történik. Ennek oka az, hogy az intézményekben a munkakör betöltését képzettségi feltételekhez köti a jogalkotó. A településen tudomásunk szerint nincs olyan képzett roma munkaerő, akit az önkormányzati intézményekben alkalmazni lehetne. Álláspályázatra roma személy még nem jelentkezett. Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása csak a közfoglalkoztatás keretein belül történik.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésről nincsenek adatok.

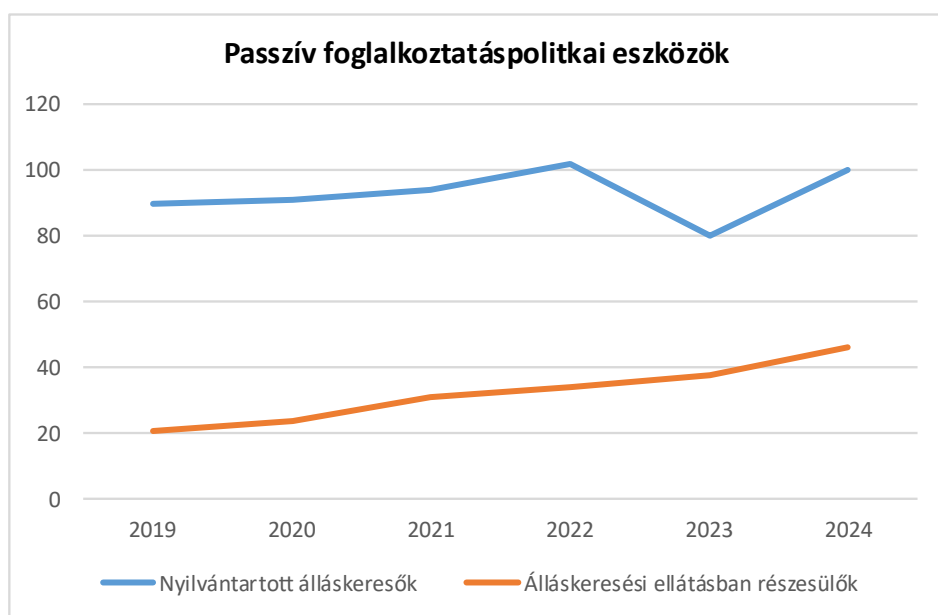
i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségeiről nincsenek adatok.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	90	7,10%	21	23,33%
2020	91	7,05%	24	26,37%
2021	94	7,36%	31	32,98%
2022	102	8,06%	34	33,33%
2023	80	6,41%	38	47,50%
2024	100	7,88%	46	46,00%

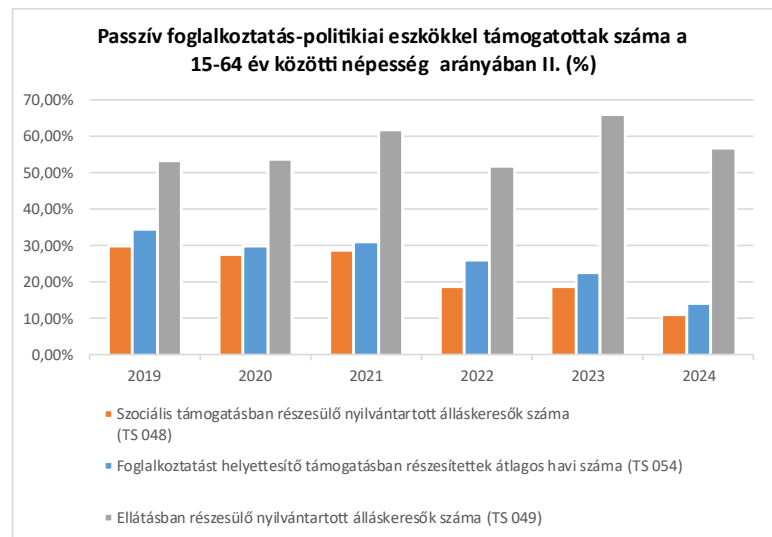
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Folyamatosan emelkedik a nyilvántartott álláskeresők száma, viszont egyre kevesebben vannak azok, akik álláskeresési ellátásban részesülnek. Arról, hogy azon személyek, akik nyilvántartott álláskeresők, viszont álláskeresési ellátásban már nem részesülnek, azok rendelkeznek-e jövedelemmel, arról az alábbi táblázatok adnak információt.

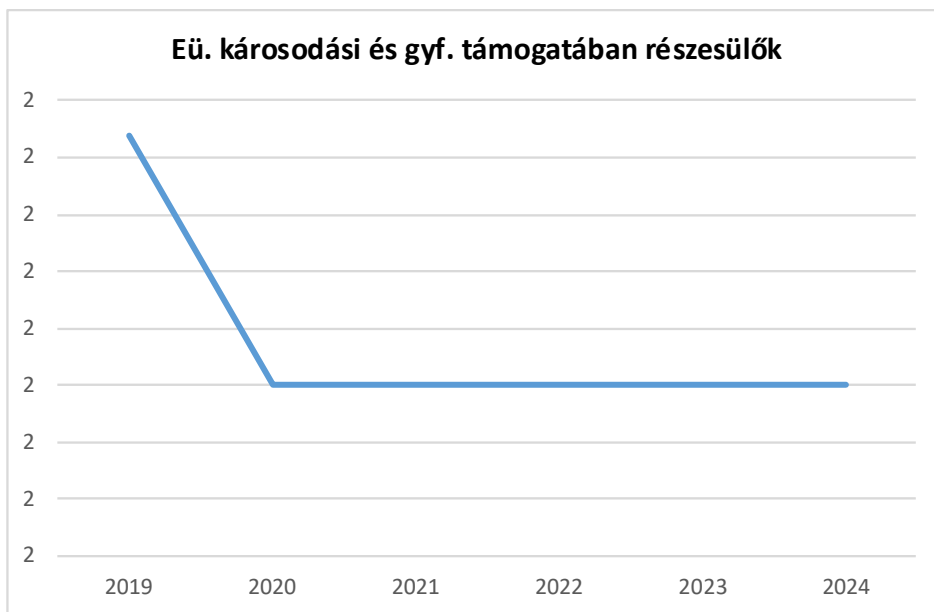
3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	27	30,00%	31	34,41%	48	53,33%
2020	25	27,47%	27	30,05%	49	53,85%
2021	27	28,72%	29	31,27%	58	61,70%
2022	19	18,63%	27	26,05%	53	51,96%
2023	15	18,75%	18	22,70%	53	66,25%
2024	11	11,00%	14	14,07%	57	57,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	2
2020	2
2021	2
2022	2
2023	2
2024	2

Forrás: TeIR, KSH

Információink szerinti még mindig vannak olyan személyek, akik munkavégzésre irányuló jogviszonnyal nem rendelkeznek, viszont nem nyilvántartott álláskereső, mert nem regisztráltatják magukat, mint álláskereső. Ezen személyek számáról, jövedelemforrásukról nincs információnk.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a

lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

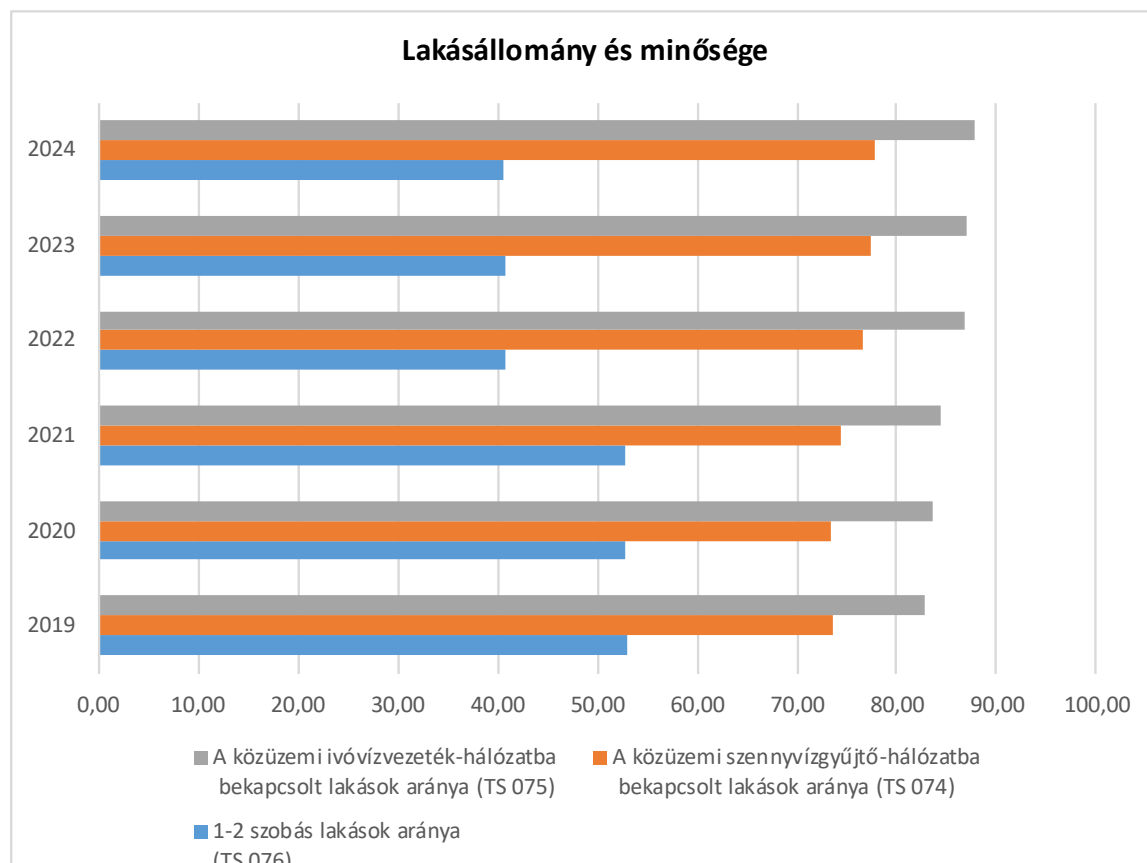
Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás a becslések szerint a lakott lakásoknak a 20 %-a. Ezek a lakások régi építésűek, sok közülük bontásra érett ingatlan. Községünkben számos olyan ingatlan található, ahol a tulajdonosok (bérlők) közös udvarban laknak. Nem csak az udvar közös, de a vizet is közkútról hordják, a szennyvíz elvezetése is sok esetben nem megoldott. Az utóbbi időben jellemzővé vált, hogy ezen ingatlanok tulajdonosai fölkínálják az önkormányzatnak megvételre. Az önkormányzat anyagi fedezet hiányában ezeket az ingatlanokat megvásárolni, illetve felújítani nem tudja, azonban anyagi forrás esetén ezeket az ingatlanokat megvásárolná, azt felújítaná és bérlakásként hasznosítaná az arra rászoruló körében.

Az elégtelen lakhatási körülmények az Ófalu településrészen jellemző.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	1091	1	0,92	53,07	73,51	82,86
2020	1093	3	2,74	52,88	73,47	83,62
2021	1093	0	0,00	52,88	74,38	84,45
2022	1069	0	0,00	40,79	76,61	86,72
2023	1069	0	0,00	40,79	77,36	87,00
2024	1067	0	0,00	40,67	77,79	87,72

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzatnak nincs bérlakása.

b) szociális lakhatás

Az Önkormányzat rendelkezik lakóingatlanokkal, azok állapota állandó lakhatásra jelen állapotában nem alkalmas, szükség esetén átmeneti tartózkodásra használatba adható.

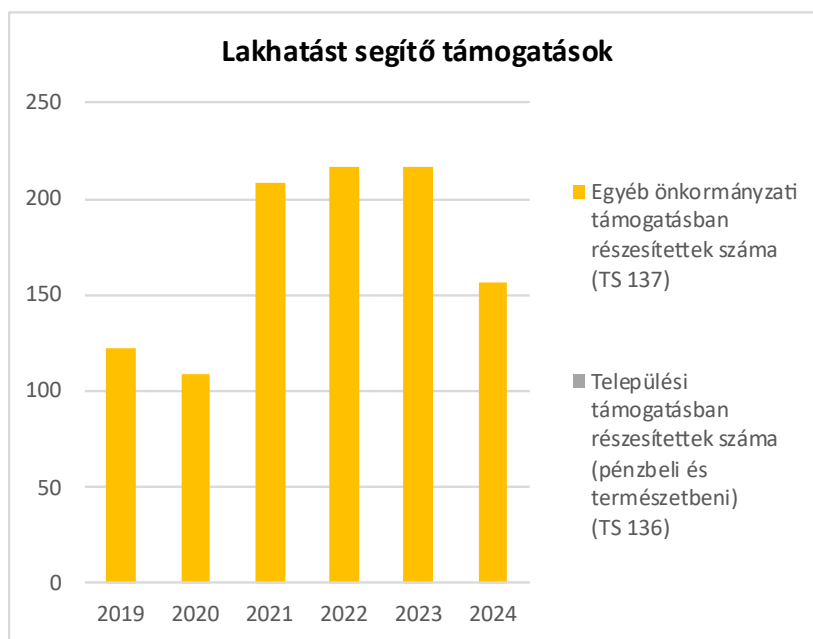
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzatnak egyéb lakáscélra használható nem lakáscélú ingatlan nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	n.a.	122
2020	n.a.	109
2021	n.a.	208
2022	n.a.	217
2023	n.a.	217
2024	n.a.	156

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat az Szt.-ben szabályozott lakásfenntartási támogatás törvényben szabályozott megszüntetése után helyi rendeletet alkotott a helyi viszonyokat figyelembe véve a szociális ellátásokról, így köztük a lakhatási támogatás, mint természetben nyújtott szociális támogatási formáról. A táblázatban nem csak, a lakhatási támogatás, hanem az egyéb jogcímen a lakhatás segítéséhez nyújtott támogatások is, mint például a szociális célú tüzelőanyag támogatás. A lakhatási támogatásban részesülők száma évről-évre csökken.

f) eladósodottság

Az eladósodottságról pontos adatokkal nem rendelkezünk, az viszont tény, hogy évről évre nő a végrehajtás alá vont lakóingatlanok száma. A településen egyre több lakást kapcsol ki a szolgáltató az áramszolgáltatásból a magas hátralék miatt. Pontos adatok azonban erre vonatkozóan nincsenek, mivel a lakók illegális áramvételezéssel „megoldják” a problémát. Ez településünkön élő, valós probléma. Sokan éltek a védett fogyasztói státusszal, hiszen ezen fogyasztók részére jogszabály külön kedvezményeket biztosít, úgymint halasztott fizetés, részletfizetés, előrefizetős mérő felszerelése. A szolgáltató azonban a védettség időtartama alatt is kikapcsolhatja a fogyasztót, ha a vállalt kötelezettségét nem teljesíti, mivel ilyen esetben a védett fogyasztói státusz megszűnik. Az utóbbi 1-2 évben azonban jelentősen csökkent a szociális rászorultság alapján kért igazolások száma.

Arra vonatkozó adatunk nincs, hogy mennyi azon háztartások száma, ahol lakáshitel tartozás miatt adósodott el a család

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen elenyésző számban lakott külterület van, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférése biztosított. Az elmúlt egy-két évben jellemzővé vált, hogy zártkerti ingatlanokon épült felépítményeket (nyaraló) használják életvitelszerű tartózkodásra.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A településen nincs ilyen.

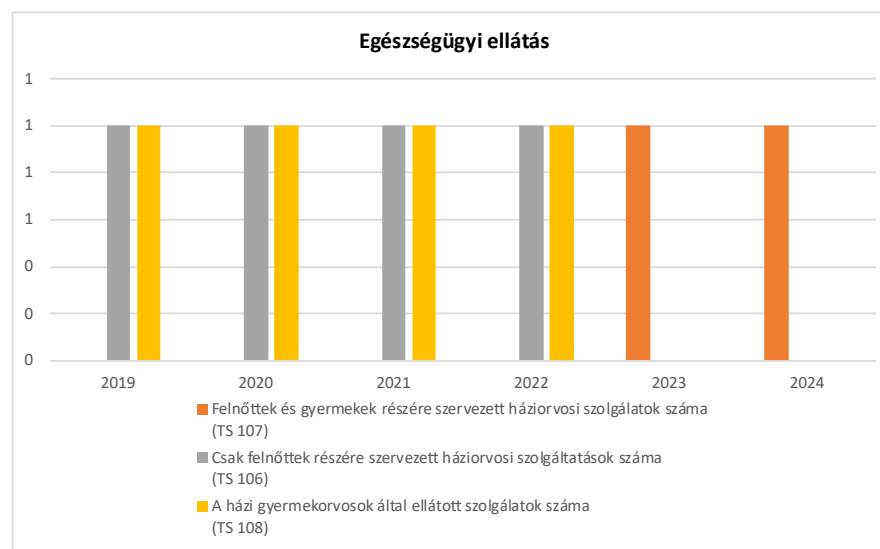
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

2023. január 1-jétől a gyermek- és háziiorvosi szolgálat vegyes praxisban működik. A fogászati szakellátás a településen vállalkozó szakorvos bevonásával megoldott. Egyéb szakellátás a településen nincs, az a legközelebbi városban, Salgótarjánban érhető el, ami kb. 15 perc utazással elérhető.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	0	1	1	0	44	11,83
2020	0	1	1	0	35	14,39
2021	0	1	1	0	31	15,21
2022	0	1	1	0	35	16,01
2023	1	0	0	0	31	12,32
2024	1	0	0	0	40	9,98

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a prevenciós szűrések és egyéb szűrőprogramok vannak, ahol helyben igénybe vehető szolgáltatásokat vehet igénybe a lakosság a Nógrád Vármegyei Szent Lázár Kórház és az Országos Kórházi Főigazgatóság jóvoltából.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen fejlesztő és rehabilitációs ellátás jelenleg nincs biztosítva. Ezek eléréséhez a megyeszékhelyre kell utazni az erre rászorultaknak.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetést biztosító az étkezés biztosításakor szem előtt tartja az egészséges táplálkozásra vonatkozó előírásokat. Az önkormányzat saját főzőkonyhával nem rendelkezik, vásárolt szolgáltatás útján biztosítja a közétkeztetést az óvodában és 2023. szeptember 1. napjától az általános iskolában.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település saját sportparkkal rendelkezik, ahol korszerű tekepálya, sportpálya és kültéri fitness eszközök biztosítják a lakosság sportolási igényét. A kultúrházban igény szerint tartanak aerobik edzést és gyógytornát.

- f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- g) drogprevenciós szolgáltatások;

A vármegyei rendőrkapitányság önkormányzati rendezvények alkalmából, vagy külön felkérésre az iskolában tart előadásokat.

- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatban nincs adat.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A településen népkonyha szolgáltatás nem működik. A szociálisan rászorultak részére több alkalommal történt lakossági adományozás (pl. ridikül program)

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	1 263	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen felújított kultúrház (közösségi színtér) van, mely számos rendezvénynek ad otthont. Évente megrendezésre kerül a gyermek néptánc találkozó, szüreti mulatság, a hazatérés napi ünnepség, idősök napja, falu karácsonya.

Számos civil szervezet működik a településen, amelyek egy része jelentős szerepet vállal a lakosság közösségi életében, az élet és vagyonbiztonság fokozott védelmében.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A már korábban említett közös udvarból adódóan fordulnak elő egyre gyakrabban konfliktusok. Az együttélés szabályainak be nem tartása miatt a konfliktusok kezelése megoldatlan, az önkormányzatnak erre hatásköre nincs.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A rendkívüli időjárás, hóhelyzet, megmozgatja a helyi lakosokat. Nagy számban önként jelentkeznek munkára, és sokat tesznek a forgalom helyreállítása, élet és vagyonbiztonság érdekében a polgármester irányításával.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Az Önkormányzat a helyben élő nemzetiséggel kapcsolatban információval nem rendelkezik.

e) helyi lakossági önszerveződések;

A településen, a lakosságszámhoz viszonyítva, jelentős számú civil szervezet működik, azonban jelenlétük a település életébe még nem számottevő.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2024. október 7. napján alakult meg a Somoskőújfalu Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A Somoskőújfalu Roma Nemzetiségi Önkormányzat a 2025. évben a roma nemzetiségi közösség érdekeinek képviselője, valamint a közösségi programok és kulturális kezdeményezések megvalósításának elősegítésére tette a hangsúlyt. Több, a helyi roma közösséget szolgáló tevékenység valósult meg, többek között a gyermekeket és családokat megszólító közösségi programok lebonyolítása. Az év során az önkormányzat gondoskodott a rászoruló gyermekek részére mikuláscsomagok összeállításáról, valamint az ünnepi időszakhoz kapcsolódó élelmiszerek beszerzéséről is, ezzel erősítve a közösségi összetartozást és a szociális érzékenységet.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliek jelentős száma tartósan munkanélküli	Adatgyűjtés, adatfelmérés az összetételükre. Foglalkoztathatóságuk növelése átképzéssel.
Munkanélküli nők számának emelkedése	Adatgyűjtés, adatfelmérés. Foglalkoztathatóságuk növelése átképzéssel. Szociális szövetkezetbe való bevonás.
A lakhatási támogatást kérők száma csökken	Helyi rendelet felülvizsgálata
Ófalu részen sok az elégtelen lakhatási körülményt nyújtó lakás	Pályázati forrás keresése a veszélyeztetett és elégtelen lakáskörülmények felszámolására
Az önkormányzati hivatal periférikus elhelyezkedése	Pályázati forrás keresése a hivatal központi elhelyezésére. Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetőek legyenek.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

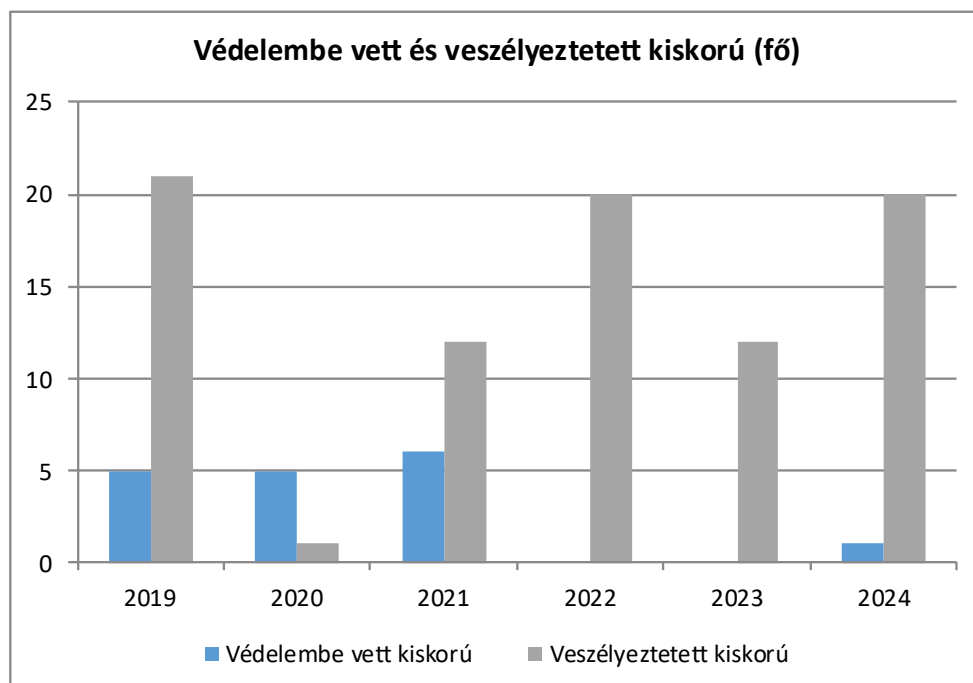
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 096	1 103	2199	49,84%	50,16%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			55	2,50%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	154	131	285	7,00%	5,96%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	29	59	1,36%	1,32%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	5	21
2020	5	1
2021	6	12
2022	0	20
2023	0	12
2024	1	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

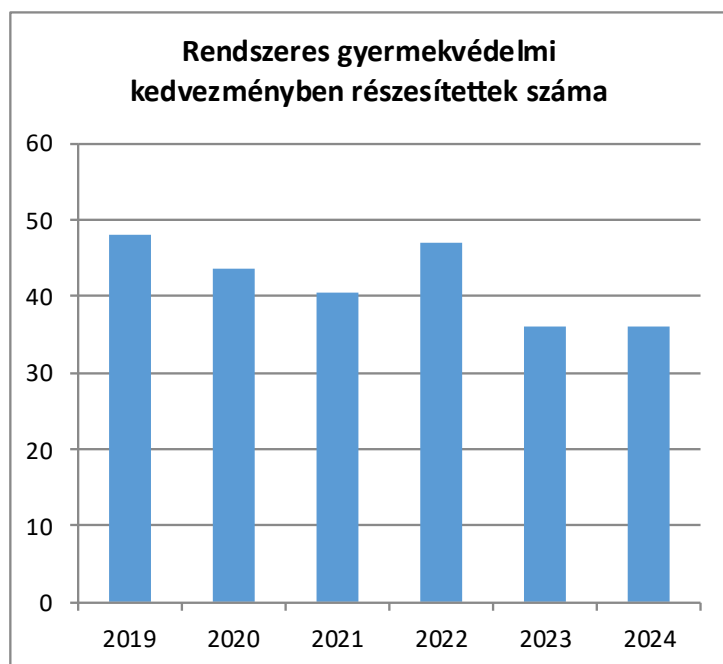

A védelembe vett kiskorúak száma jelentősen csökkent, 2022. évben már nem is volt, ami azonban nem jelenti azt, hogy meg is szűntek a védelembe vétel okai, hanem inkább a jogszabályi változás az oka. A veszélyeztetett kiskorúak száma drasztikusan emelkedett az elmúlt három évben. A veszélyeztetettség konkrét okairól nincs információ.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők;

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	48
2020	44
2021	41
2022	47
2023	36
2024	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

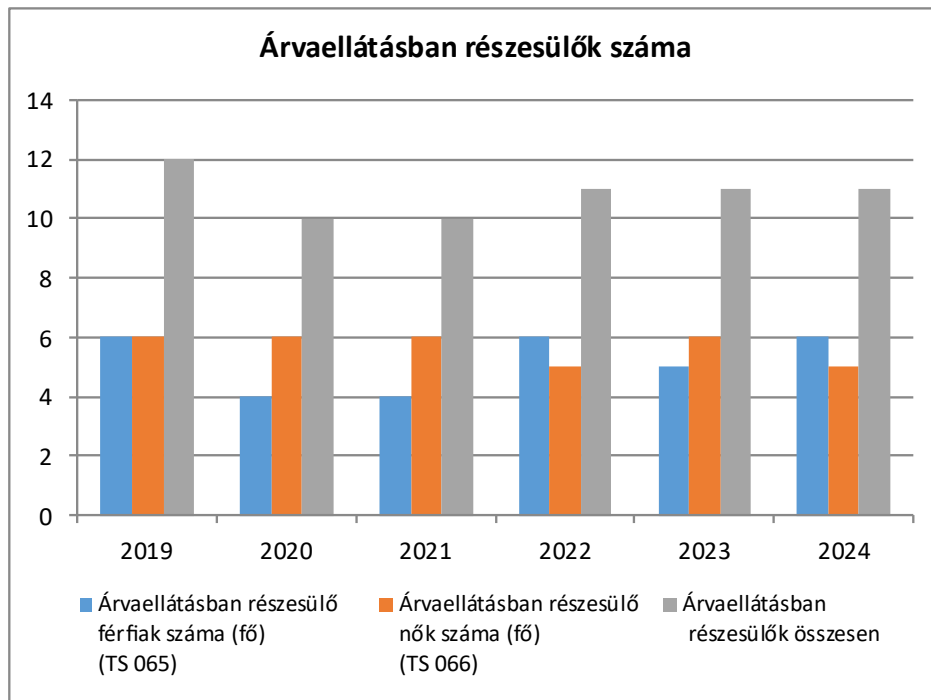
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő száma 2017. után jelentősen, majd csekély mértékben csökkent. 2022. évben ismét emelkedni kezdett a jogosultak száma, aminek egyrészt oka a családok számára elérhető otthonteremtési támogatás, mivel nőtt a településre költöző gyermekes családok száma, másrészt több a több gyermeket vállaló család. Elmondható azonban, hogy szinte ugyanabból a családból kerülnek ki a kedvezményre jogosult gyermekek. Előreláthatóan a jogosultak számában ismét drasztikus emelkedés lesz, tekintettel arra, hogy a jogosultság jövedelmi feltételeiben (egy főre jutó jövedelem) jogszabályi változás történt.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az önkormányzat 2021. évben jelentősen átdolgozta a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény felhatalmazása alapján a települési támogatások rendszerét, ezzel is segítve a településen élő gyermekek helyzetét.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	6	6	12
2020	4	6	10
2021	4	6	10
2022	6	5	11
2023	5	6	11
2024	6	5	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői;

Az Önkormányzat 2023. szeptember 1. napjától látja el az iskolai gyermekétkeztetési feladatokat, tekintettel arra, hogy azt megelőzően az iskola alapítványi fenntartásban működött, így az Önkormányzat erre nem volt köteles. A településen lévő általános iskola a tankerület fenntartása alá került, ezért jogszabályi kötelezettsége az intézményi gyermekétkeztetés. Az Önkormányzat tapasztalattal, információval még nem rendelkezik.

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem magyar állampolgárságú gyermekről nincs tudomás.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Információval nem rendelkezünk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Településünkön egy védőnő látja el a feladatokat. 2023. július 1. napjától a szolgálat a Nógrád Vármegyei Szent Lázár Kórház fenntartásában működik.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön 2023. január 1. napjától vegyes háziorvosi körzetben helyettesítésben kerülnek ellátásra a gyermekek.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-tól 7 éves korig két speciális nevelési igényű gyermek él jelenleg településünkön. A gyermekek az óvodai oktatás keretében utazó gyógypedagógiai fejlesztésben részesülnek

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás keretében nem biztosítottak a gyermekek napközbeni ellátásának formái, úgymint

- a) a családi napközi,
- b) a családi gyermekfelügyelet,
- c) a házi gyermekfelügyelet,
- d) az alternatív napközbeni ellátás.

Az esetleges igényekről információval nem rendelkezünk.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön önkormányzati fenntartásban működik a Somoskőújfalui Gesztenyekert Óvoda. Bölcsőde a településen nincs. Az önkormányzat mini bölcsőde kialakítására a TOP_PLUSZ pályázat keretében 100%-os intenzitású támogatást nyert. A megvalósítás jelenleg a tervezési szakaszban van.

f) gyermekvédelem;

Az önkormányzat társulási formában működteti a gyermekjóléti szolgálatot. Két fő családsegítő heti egy alkalommal van jelen a településen.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen krízishelyzetben lévő gyermekek ellátását biztosító intézmény nincs, ezek a gyermekek Etesen a családok átmeneti otthonában és Zabaron a gyermekek átmeneti otthonában helyezhetők el.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Tornatermi sportolás, labdajátékok, Erzsébet-tábor, művészeti tábor.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az intézményi étkeztetés a gyermekek részére a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 151. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint biztosított. A szünidei gyermekétkeztetés szintén biztosított. Az önkormányzat minden évközi és nyári szünetben, óvodai zárva tartás időtartamára a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a déli meleg főétkezést, elvitellel biztosítja. Az önkormányzatnak főzőkonyhája nincs, vásárolt szolgáltatás útján gondoskodik a gyermekétkeztetésről.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Külön programok nincsenek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről, egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomás.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

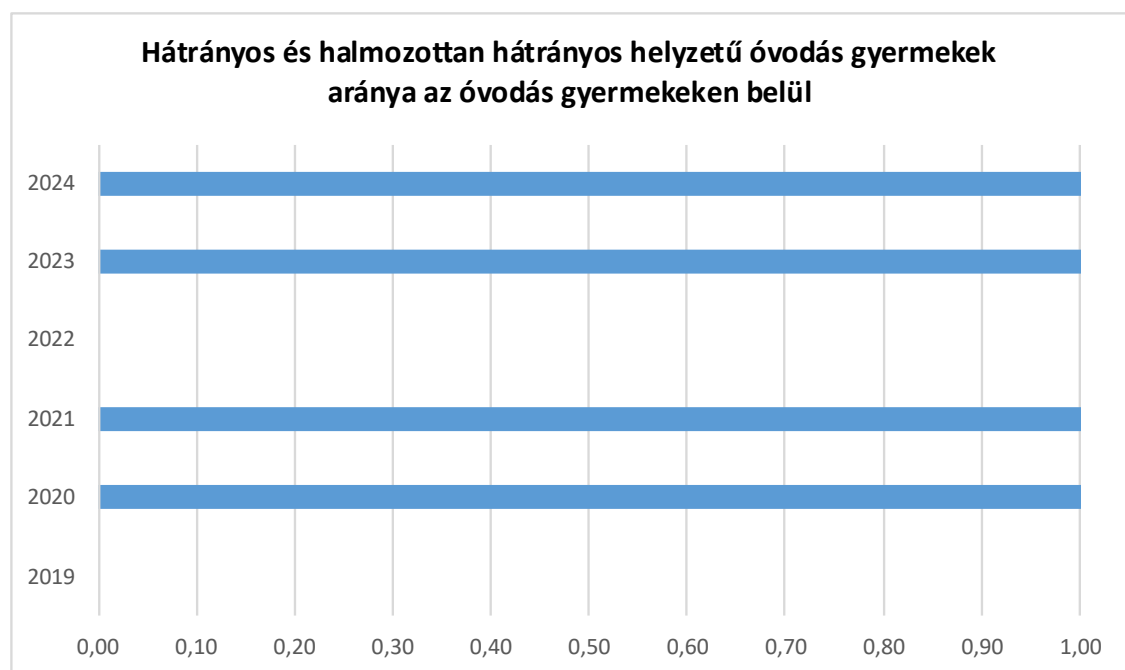
A pozitív diszkrimináció jelen van.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

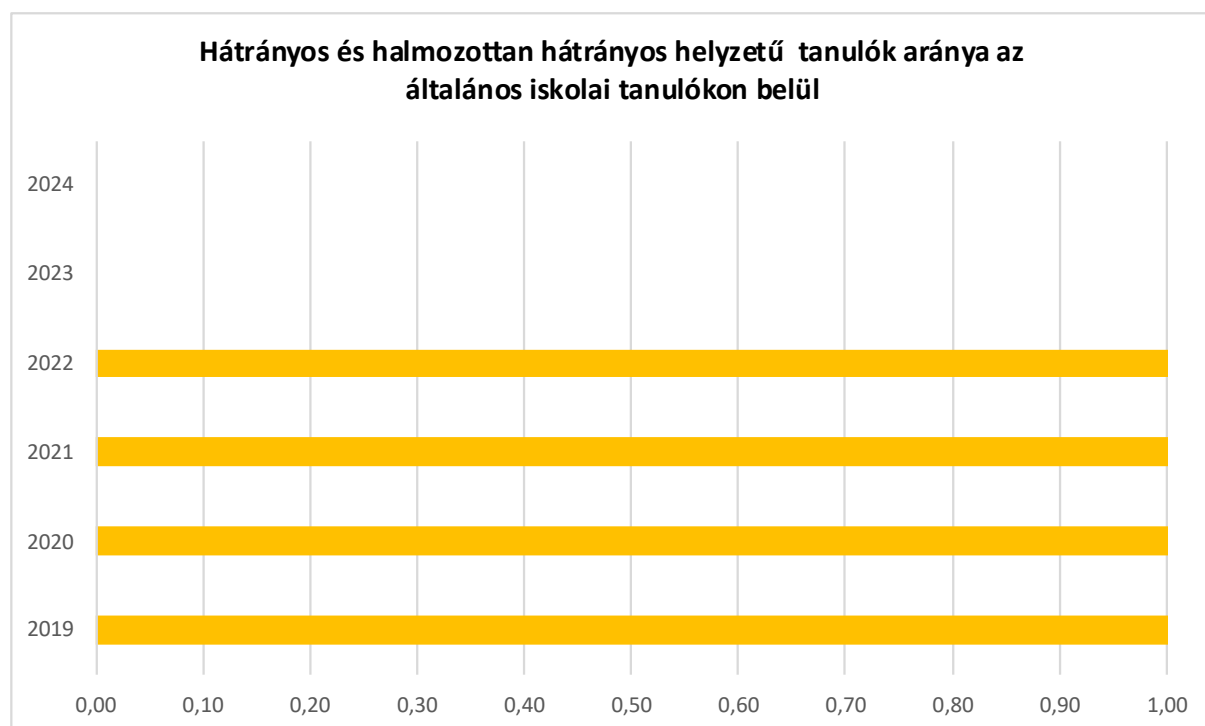
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	36	0	0,00
2020	39	1	2,56
2021	44	1	2,27
2022	56	0	0,00
2023	55	1	1,82
2024	59	4	6,78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2019	n.a.	12	10,00
2020	n.a.	9	6,98
2021	n.a.	24	18,75
2022	n.a.	3	2,38
2023	n.a.	0	0,00
2024	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A rendelkezésre álló adatok hiányosak, azonban még így is látható, hogy folyamatosan és dinamikusan nő a településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	17	12
2020	22	13
2021	18	18
2022	2	28
2023	6	21
2024	17	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

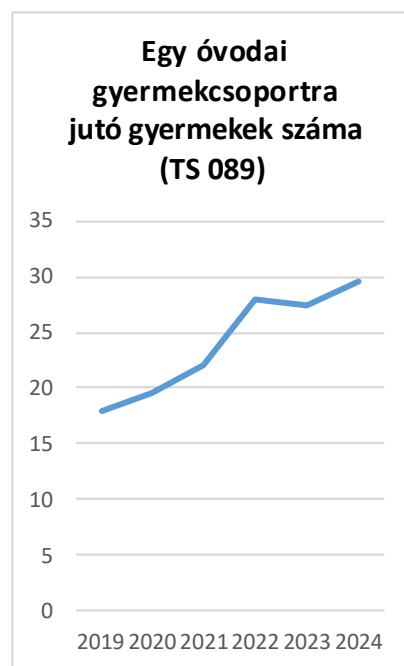
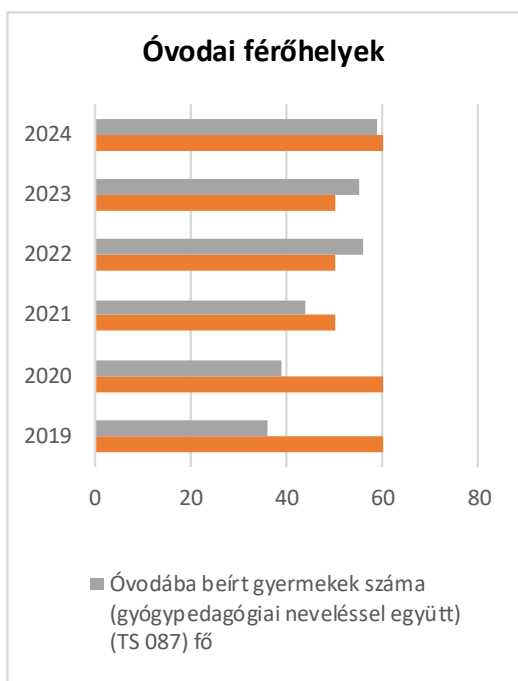
Iskolára vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Az óvodában a speciális igényű gyermekek részére a kiegészítő szolgáltatásokat külsős szakemberekkel, megbízási szerződéssel látjuk el.

Pedagógiai szakszolgáltatások csak a megyeszékhelyen érhetők el.

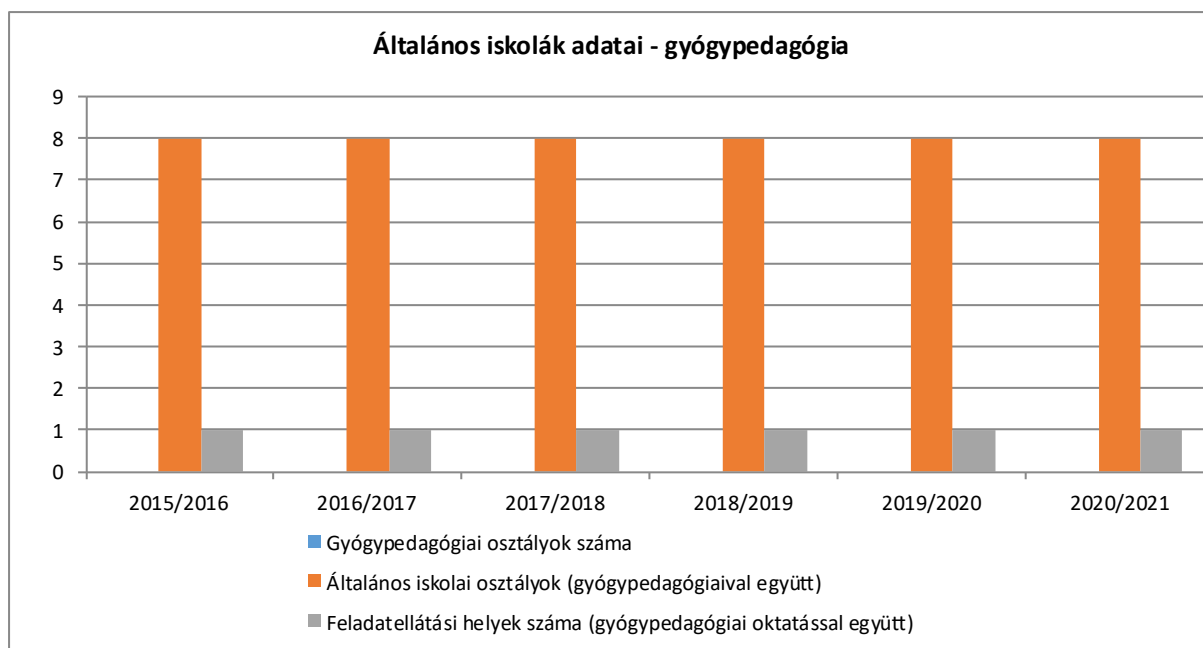
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoporthoz tartozók száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoporthoz tartozók száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoporthoz tartozó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	n.a.	2	60	1	36	0	0	18
2020	n.a.	2	60	1	39	0	0	20
2021	n.a.	2	50	1	44	0	0	22
2022	n.a.	2	50	1	56	0	0	28
2023	n.a.	2	50	1	55	0	0	28
2024	n.a.	2	60	1	59	0	0	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

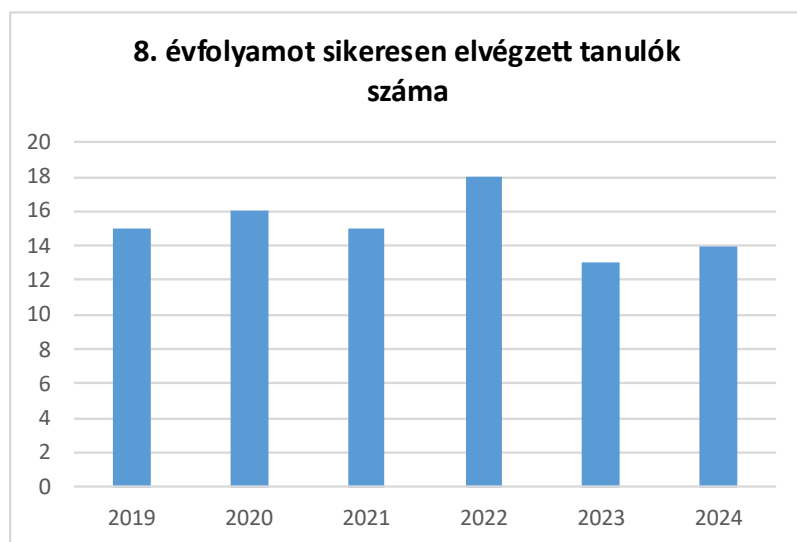
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	8	1	15,00	43,33
2020	0	8	1	16,13	49,61
2021	0	8	1	16,00	48,44
2022	0	8	1	15,75	46,83
2023	0	8	1	15,38	39,02
2024	0	8	1	14,88	37,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	15
2020	16
2021	15
2022	18
2023	13
2024	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés az oktatás, képzés területén nincs.

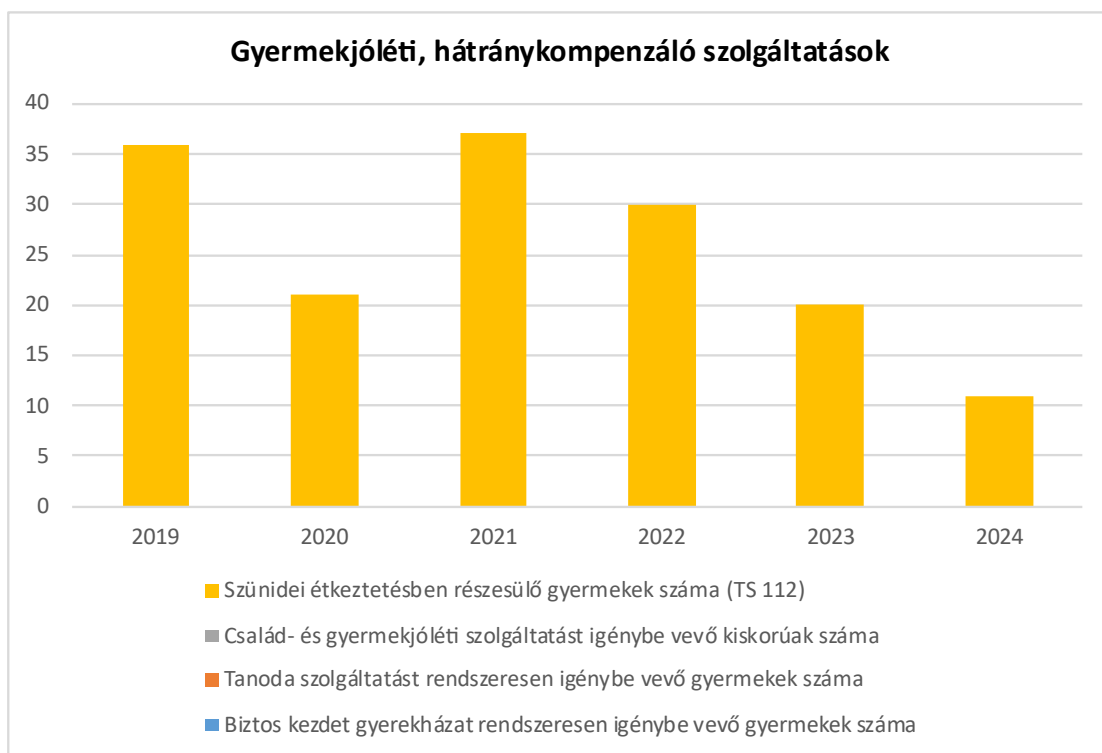
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen csak egy oktatási intézmény működik.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	n.a.	n.a.	n.a.	36
2020	n.a.	n.a.	n.a.	21
2021	n.a.	n.a.	n.a.	37
2022	n.a.	n.a.	n.a.	30
2023	n.a.	n.a.	n.a.	20
2024	n.a.	n.a.	n.a.	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek szak-és szakmai pedagógiai ellátásokhoz való eljutása nem biztosított	Utazás biztosítása a falubusz igénybevételével
Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetőek legyenek

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

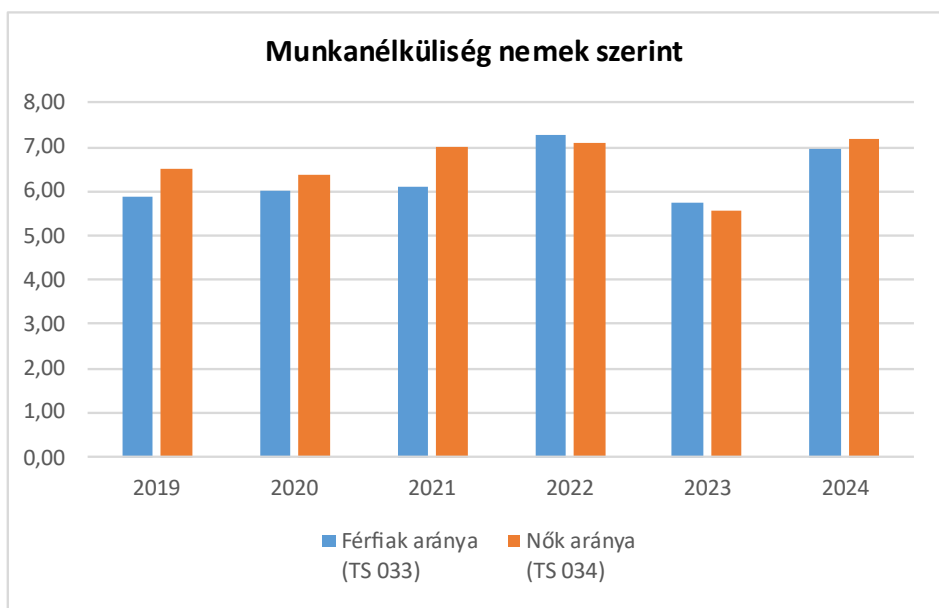
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezedenek rájuk, és a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	5,86	6,52	6,19%
2020	6,03	6,39	6,21%
2021	6,11	7,02	6,57%
2022	7,26	7,08	7,17%
2023	5,76	5,58	5,67%
2024	6,97	7,2	7,09%

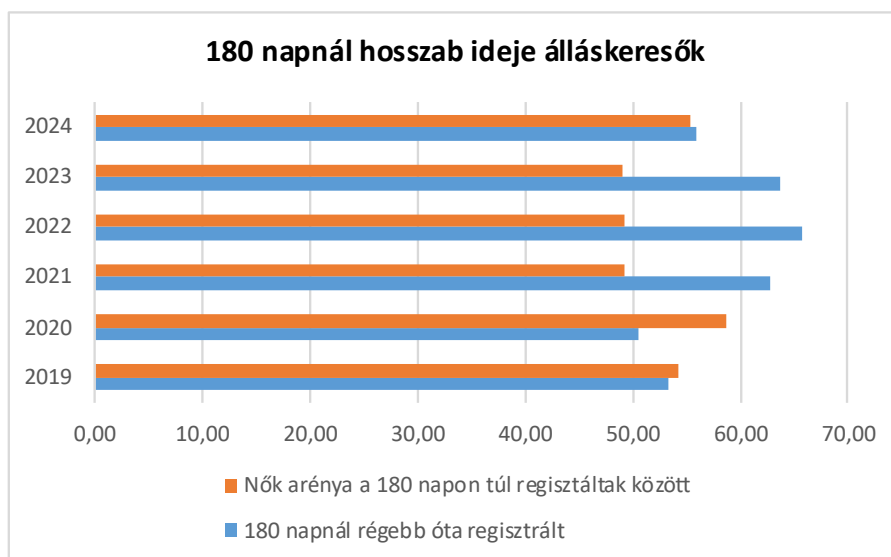
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

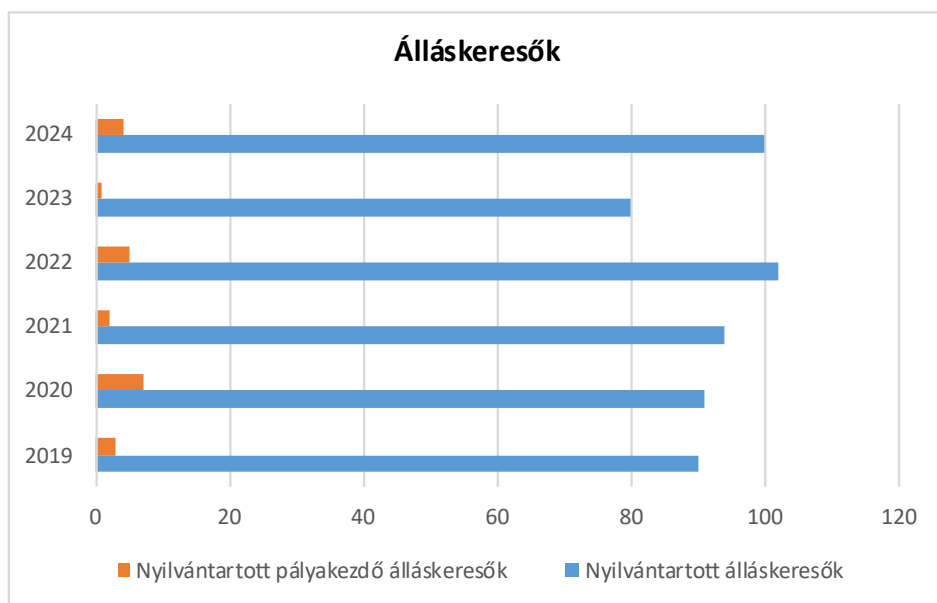
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2019	53,33	54,17
2020	50,55	58,7
2021	62,77	49,15
2022	65,69	49,25
2023	63,75	49,02
2024	56	55,36

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	90	3
2020	91	7
2021	94	2
2022	102	5
2023	80	1
2024	100	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az utóbbi két évben csökkent a tartós munkanélküliek között a nők aránya, azonban ennek okáról nincs információ. A csökkenés oka lehet gyermekvállalás, vagy munkavállalás. Feltételezhető azonban, hogy a csökkenés oka az utóbbi időben történő kedvező családtámogatási rendszernek köszönhetően, a gyermekvállalás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Községünkben Szociális Szövetkezet alakult, varroda és asztalos műhely működik. A településen működő szociális szövetkezetben jelenleg 6 fő varrónő dolgozik. Közfoglalkoztatásban jelenleg 16 főből 13 nő vesz részt. Képzési program településünkön az utóbbi pár évben nem volt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők munkaerőpiacra való bejutásának esélyei minimálisak. Az alacsony iskolai végzettségű nők jelenleg csak a helyi közfoglalkoztatásban tudnak elhelyezkedni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A versenyszférában a bérezésben realizálódó hátrányos megkülönböztetés reális veszély, ilyenről azonban a településen nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások jelenleg nincsenek. Bölcsőde nem működik a településen. Az óvodai férőhelyek száma: 60. A jelenleg beíratott

gyermekek száma 53. Férőhely hiány nincs, a 0-2 éves korosztály száma 55, így a jövőben férőhelyhiány nem várható.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen nem jellemző az előzetes családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek szervezett keretekben történő átadása. A védőnő részvételével biztosítva van a gyermekvállalás körülményeinek elősegítése a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadása. Szakellátás a megyeszékhelyen, Salgótarjánban van. A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az utóbbi két évben sajnos a településen hivatalosan is megjelent a családon belüli erőszak. Az ügyészség, rendőrség tájékoztatása alapján a jegyző a családvédelmi koordináció keretében megteszi a szükséges intézkedéseket. Információ szerint a korábbi években is jelen volt a családon belüli erőszak, de a bántalmazottak nem fordultak a hatóságokhoz, ezek az esetek nem kerültek látókörbe.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatást nyújtó intézmény nincs, ilyen szolgáltatás legközelebb a megyeszékhelyen, Salgótarjánban van.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

2024. június 9. napján megtartott választáson nő nyerte el a polgármesteri tisztséget. A helyi képviselő-testületben lévő nők száma: 7 fő képviselő-testületi tag közül jelenleg 3 fő nő. Más adattal nem rendelkezünk.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs információ.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

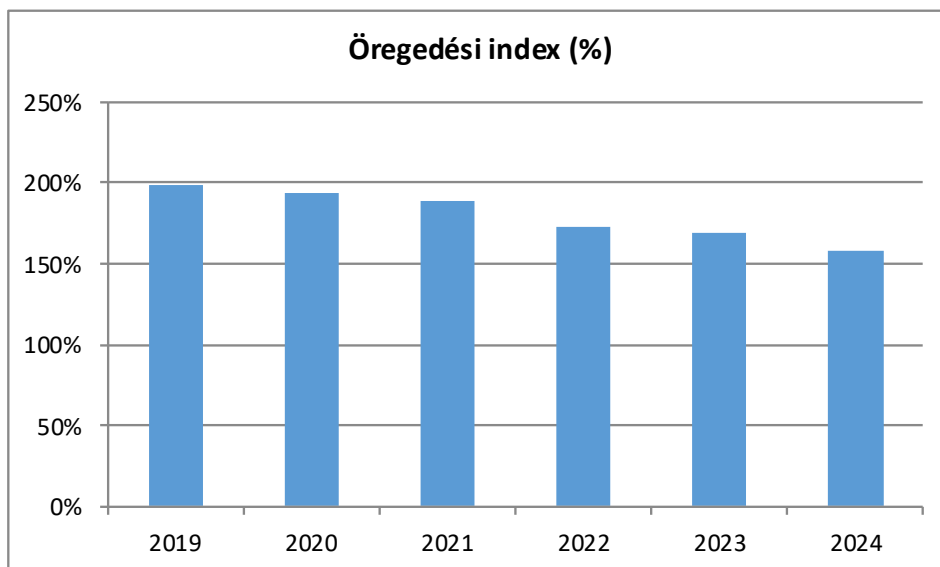
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas a munkanélküli nők száma	Adatgyűjtés, adatfelmérés az összetételükre. A munkanélküliek foglalkoztathatóságának növelése átképzéssel, közfoglalkoztatásba való bevonással
a gyermekek napközbeni ellátása/felügylete a tanévközi szünetekben és a nyári szünetben nem megoldott	Táboroztatás
Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetőek legyenek

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	505	254	198,82%
2020	504	260	193,85%
2021	501	265	189,06%
2022	492	285	172,63%
2023	481	285	168,77%
2024	472	299	157,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

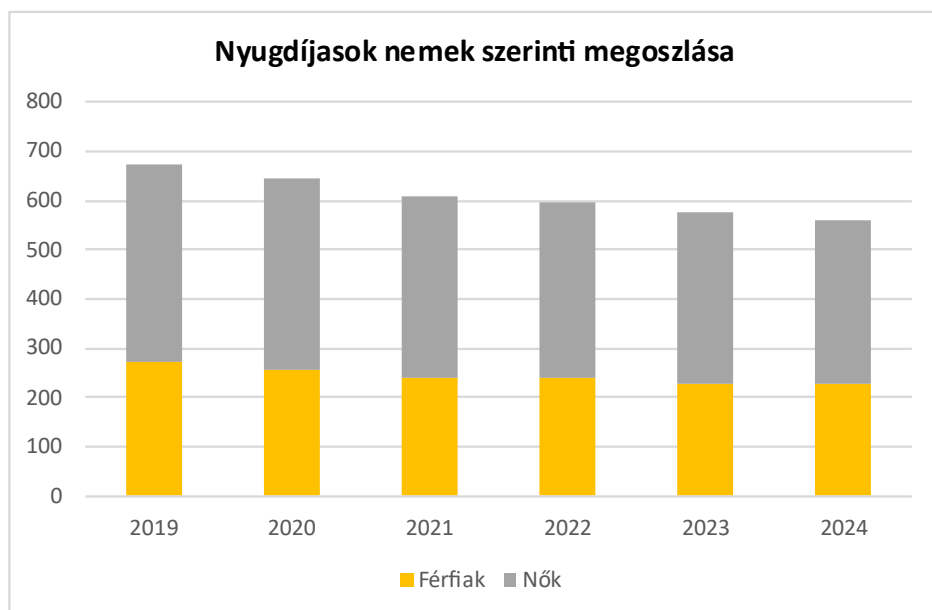
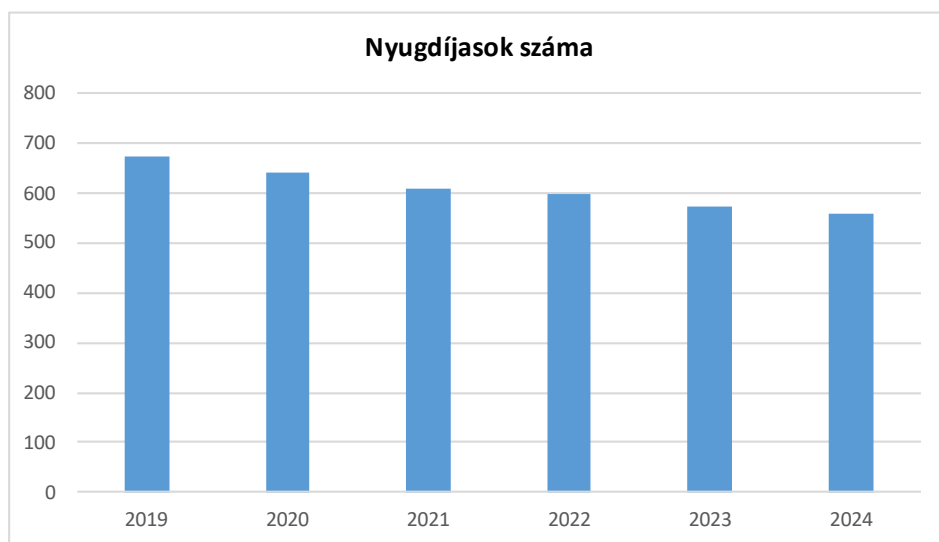

A település demográfiai mutatóinál már volt szó arról, hogy a település előregedő, viszont lassan, de nő a 0-14 éves korosztály száma, ami kedvező irányba viszi az öregedési indexet, de még nagyon messze van a település a fiatalos népességszerkezethez.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

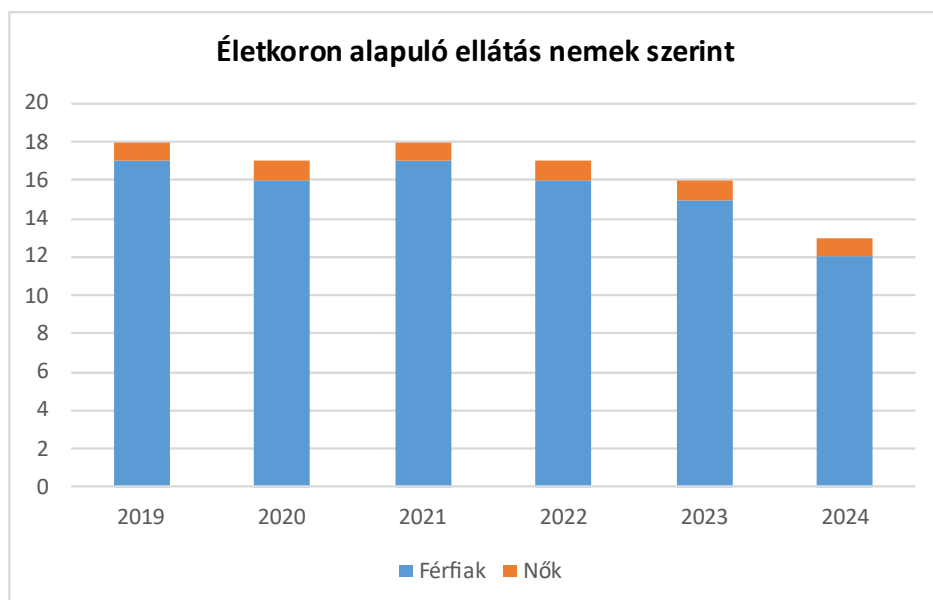
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	273	401	674
2020	255	388	643
2021	238	371	609
2022	239	358	597
2023	229	346	575
2024	226	333	559

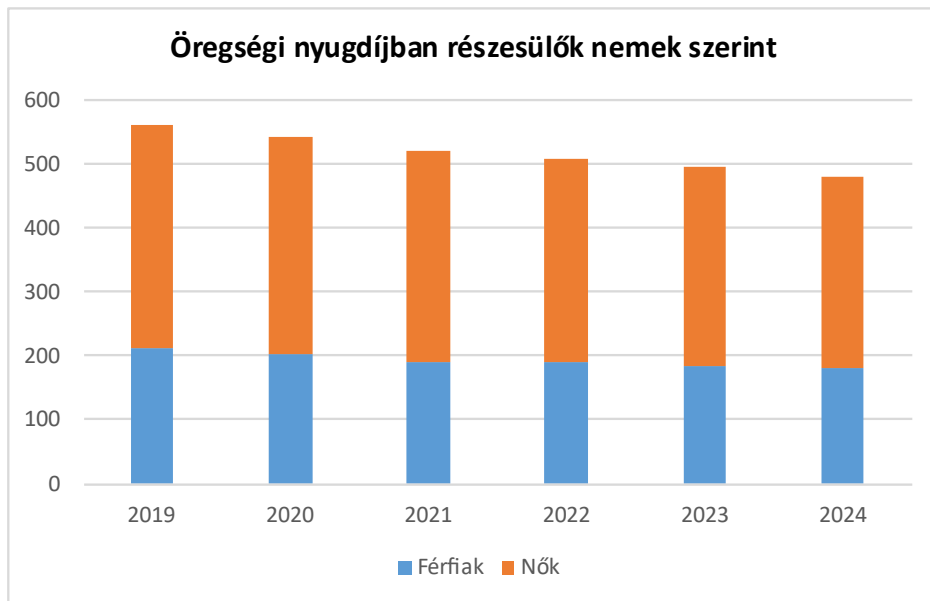
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	17	1	213	349	1	13	0
2020	16	1	203	339	1	12	0
2021	17	1	189	331	0	8	0
2022	16	1	189	321	3	7	1
2023	15	1	185	312	0	4	1
2024	12	1	182	297	0	6	0

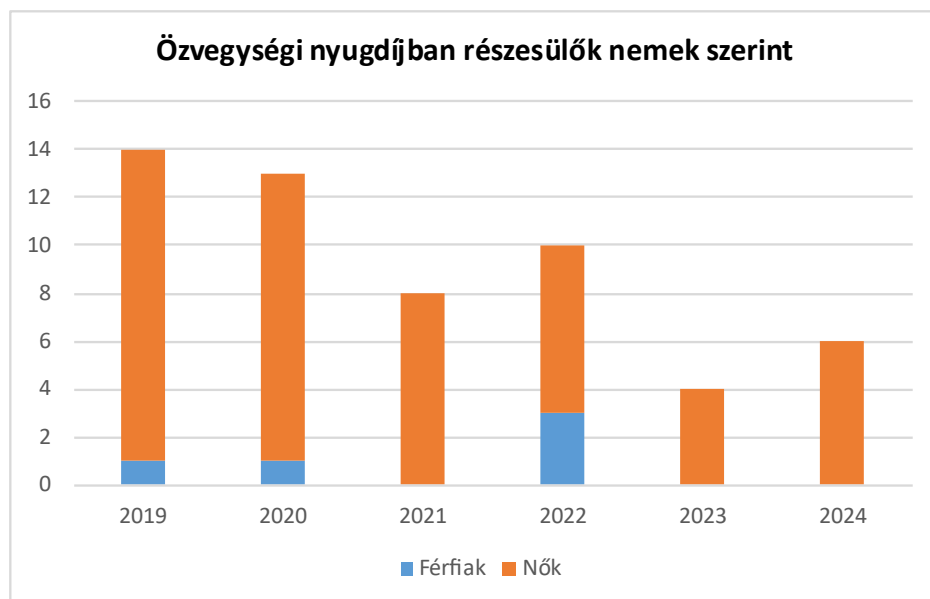
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen magasabb a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők nők száma a férfiakhoz képest, aminek az egyik oka, a nők kedvezményes nyugdíjazásának lehetősége, valamint a nyugdíjkorhatár.

Az idősök jövedelmi helyzetére nincs adat. Az idősöknek a házkörüli munkákban egyre nagyobb szükségük lenne a segítségre, de a bizalmatlanság miatt nem szívesen engednek senkit az ingatlanukba. Minden házhoz tartozik kert, amit megművelni már egyre nehezebben tudnak. Sokan tartanak még kisállatot is a saját szükségletük kiegészítésére.

A településen jelentős számú az idős, egyedül élő nő.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	90	91	94	102	80	100
41-45 év (TS 042)	Fő	16	7	13	11	7	5
	%	17,78%	7,69%	13,83%	10,78%	8,75%	5,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	8	15	13	10	14
	%	7,78%	8,79%	15,96%	12,75%	12,50%	14,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	6	9	12	6	6
	%	4,44%	6,59%	9,57%	11,76%	7,50%	6,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	10	16	10	10	9	5
	%	11,11%	17,58%	10,64%	9,80%	11,25%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	16	14	21	25	27	33
	%	17,78%	15,38%	22,34%	24,51%	33,75%	33,00%
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A korosztályok között a 61 éves, vagy afeletti korosztály aránya a legmagasabb a munkanélküliek számához viszonyítva. A munkaerőpiaci elhelyezkedésre esélyük nincs. A jogosultsági feltétellel rendelkezők részére lehetőség a nyugdíj előtti segély (nyes), az erre nem jogosultaknak marad a foglalkoztatást helyettesítő támogatás. Elhelyezkedésükre egyedüli esély a közfoglalkoztatás.

- b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen élő idős korosztálynak nincs igénye sem a foglalkoztatásra, sem a tanulásra. Az aktívabb nyugdíjasok a mezőgazdaságban alkalmi munkát még vállalnak, hogy kiegészítsék jövedelmüket, illetve van kiskertje, azt szorgosan művelik. Szeretnek kézimunkázni, imádkozni, így ezek lekötik megérdemelt nyugdíjas éveiket.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

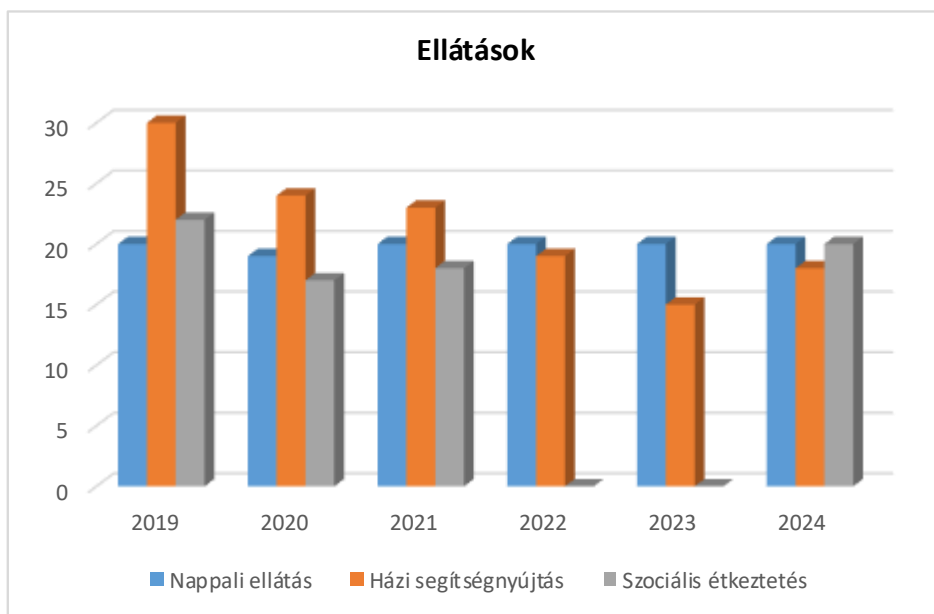
A foglalkoztatásukról, hátrányos megkülönböztetésről nincs adat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	505	20	30	22
2020	504	19	24	17
2021	501	20	23	18
2022	492	20	19	0
2023	481	20	15	0
2024	472	20	18	20

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Az idősök részére is biztosítottak az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyei. Háziorvosi, fogorvosi ellátás megoldott. A települési önkormányzat társulási formában működteti az idősök klubját, házi segítségnyújtást, étkeztetést.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősök kulturális, közművelődési igényeit az elmúlt években a közművelődési szakember, idősök klubja vezetője és a házi gondozók az alábbi programokkal, tevékenységekkel segítette: könyvtárlátogatás, idősök napi rendezvény, néptánc találkozó, szüreti mulatság, közös adventi gyertyagyújtás, falukarácsony, hazatérés napi megemlékezés.

c) idősök informatikai jártassága;

A településen élő idősöknek nincs informatikai jártassága, eszközük sincs hozzá. A több generációs családban ennek szükségét sem érzik az idősök, viszont vannak olyanok, akik szívesen tartanák a kapcsolatot a távol élő gyermekeikkel, családtagjaikkal, azonban a számítógép beszerzésére, annak költségviselésére nem tudnak vállalkozni.

d) a generációk közötti programok.

A településen megrendezésre kerülő programok többsége minden generáció számára nyújt részvételi lehetőséget: néptánc találkozó, szüreti mulatság, közös adventi gyertyagyújtás, falukarácsony, hazatérés napi megemlékezés

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek ilyen programok

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

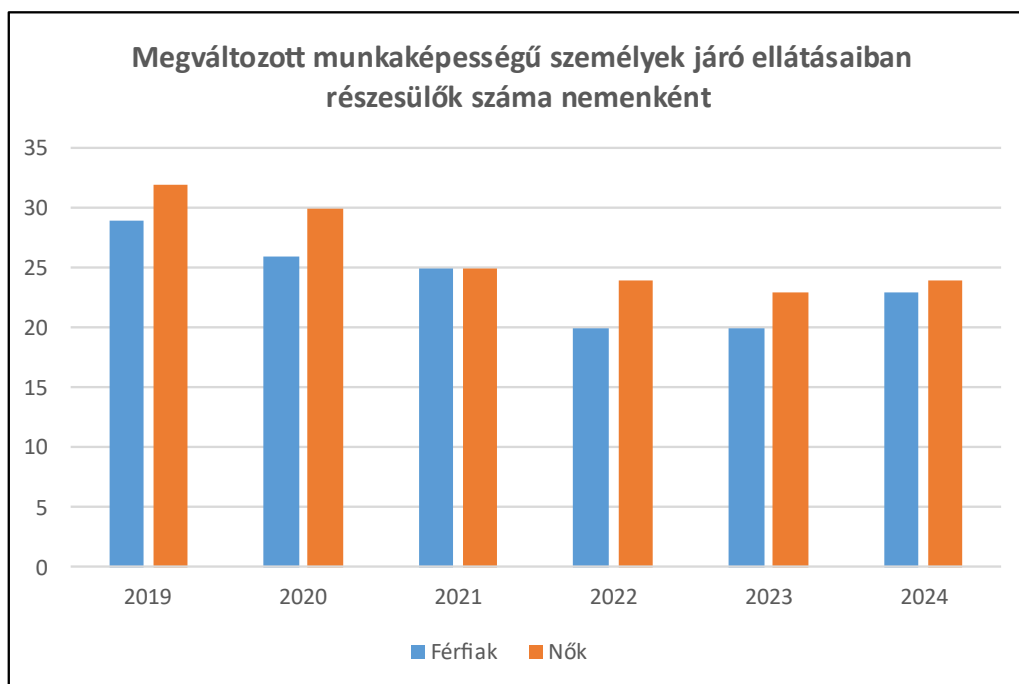
Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő idősök jelentős része elszigeteltségben, egyedül él, sokan elmagányosodnak	Programok szervezése a civil szervezetek bevonásával
Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés.
Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetők legyenek. A közintézmények akadálymentesítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	29	32	61
2020	26	30	56
2021	25	25	50
2022	20	24	44
2023	20	23	43
2024	23	24	47

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyekről nincs olyan adat, hogy ezek a személyek fogyatékosok-e, illetve fogyatékoságuk milyen jellegű, ezáltal milyen sajátos problémák merülhetnek fel.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A községben 1 fő fogyatékkal élő foglalkoztatásáról van tudomásunk.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Munkavállalást segítő lehetőségekről nincs adat.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan nincs adat.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen nincs ilyen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincs adat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen ezen ellátások nem érhetők el, erre a legközelebbi városban, Salgótarjánban van lehetőség.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A településen a középületek csak részben akadálymentesítettek.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatásokhoz, és kulturális sportprogramokhoz való hozzáférés részben akadálymentesített.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek nem, vagy csak részben akadálymentesítettek.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, járdák parkok nem akadálymentesítettek.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen a fogyatékkal élőknek nem áll rendelkezésre ilyen szolgáltatás.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen ilyen programok nincsenek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs adat.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs adat a fogyatékossgal élők összetételéről	Adatgyűjtés
A fogyatékkal élők foglalkoztatása nem megoldott	A foglalkoztatási szervvel történő együttműködés keretében a lehetőségek felkutatása. Akadálymentesítés
Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetők legyenek

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetők legyenek
A gyermekek napközbeni ellátása nem megoldott	Táborok

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen működő civil szervezetek:

Somosi Kertbarát Kör

Bűnmegelőzési Központ Somoskőújfalu Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Közhasznú Egyesület

Somosi Kulturáért Egyesület

Somosi Ifjúságért Sport Egyesület

Somosi Tekebarátok Köre

Salgótarjáni Völgváros Sportegyesület

A településen jellemzően a római katolikus egyházhoz tartozó személyek élnek, egy felújított templomban gyakorolhatják vallásukat. A többi valláshoz tartozókról nincs információ.

A településen karitatív és érdekvédelmi szervezetekről nincs tudomás.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, de a civil szervezetek és az önkormányzat között az együttműködés kialakulóban van, az önkormányzat saját költségvetéséből, a rendelkezésre álló forrás keretéig támogatja őket. Kapcsolat nem alakult ki az önkormányzat és az egyház között, de szükség lenne rá, különösen az idősök vonatkozásában.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzatnak partneri kapcsolatot kell kiépíteni a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulásával, hiszen a szociális feladatellátást a Társulás fenntartásában megállapodás alapján látja, valamint a közös hivatalt fenntartó további három önkormányzattal: Cered Község Önkormányzatával, Szilaspogony Község Önkormányzatával és Zabar Község Önkormányzatával. A kapcsolat kizárólag munkakapcsolat, közös programok nincsenek.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tudomásunk szerint a településen a roma nemzetiségen kívül nincs másik nemzetiség, a roma nemzetiséghez tartozók száma nem ismert, de az összlakossághoz viszonyítva nem számottevő, ezért ilyen tevékenység nem jött létre.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezeteknek elsősorban az idősek és a gyermekek esélyegyenlőségének jobbításában van szerepe. A kertészkedni, kertészeti ismereteit tovább fejleszteni kívánó idősek vonatkozásában pl. kiemelkedő lehet a Somosi Kertbarát Kör. A legátfogóbb, több célcsoportot is érintő jelentősége a helyi Bűnmegelőzési Központnak van, mely sokrétű felvilágosító-tájékoztató munkájával nagy segítséget képes nyújtani az önkormányzatnak az esélyegyenlőségi program helyi kialakításában és végrehajtásában. A sport iránt érdeklődő, sportolni vágyó gyermek esélyegyenlőségének jobbításában pedig a sportegyesületeknek és a Tekebarátok Körének lehet jelentős szerepe.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplőknek elsősorban a foglalkoztatásban van szerepe.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A tervezet a település portálán <https://somoskouifalu.asp.gov.hu>, valamint a helyben szokásos módon (önkormányzat hirdetőtábláján) közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A portálon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Az Intézkedési Tervvel kapcsolatos észrevételeket az intézkedésért felelős személyhez írásban lehet benyújtani, aki szükség esetén tájékoztatja a HEP Fórum vezetőjét. Az Intézkedési Terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az Intézkedési Terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A munkanélküliek közel fele tartós munkanélküli.	A munkanélküliek foglalkoztathatóságának növelése.
	A lakhatási támogatást kérők száma csökkent	Lakhatási támogatást igénylők körének bővítése érdekében a helyi rendelet felülvizsgálata
	Ófalu részen sok az elégtelen lakhatási körülményt nyújtó lakás	Pályázati forrás keresése a veszélyeztetett és elégtelen lakáskörülmények felszámolására
	Adathiány az eladósodott családokról	Adatgyűjtés az eladósodott családokról
	Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése.	Pályázati forrás keresése az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben való elérhetősége.
Gyermekek	A gyermekek megyén kívüli szak-és szakmai pedagógiai ellátásokhoz eljutása nem biztosított	Igény esetén falubusz használata a szakmai pedagógiai ellátásokhoz való eljutáshoz
	Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Pályázati forrás keresése az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben való elérhetősége
Idősek	A településen élő idősek jelentős része elszigeteltségben, egyedül él, sokan elmagányosodnak.	Programok szervezése.

	Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés.
	A közszolgáltatások nehezen megközelíthetők. Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése.	Igény esetén a falubusz biztosítása. Pályázati forrás keresése az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben való elérhetősége.
Nők	Magas a munkanélküli nők száma.	Adatgyűjtés. A munkanélküliek foglalkoztathatóságának növelése átképzéssel, közfoglalkoztatásba való bevonással.
	A gyermekek napközbeni ellátása nem megoldott.	Táborok
	Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése.	Pályázati forrás keresése az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben való elérhetősége.
Fogyatékkal élők	Adatok hiányában nem tudható a fogyatékkal élők száma, összetétele.	Adatgyűjtés.
	A fogyatékkal élők foglalkoztatása nem megoldott.	A foglalkoztatási szervvel történő együttműködés keretében a lehetőségek felkutatása. Akadálymentesítés.
	Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése.	Pályázati forrás keresése az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben való elérhetősége.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése	Pályázati forrás keresése az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben való elérhetősége

Jövőképünk

Somoskőújfalu Község Önkormányzatának legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkóztatása minden területen megtörténik.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők hozzájussanak az őket megillető szociális ellátásokhoz, hogy életkörülményeikben pozitív változás történjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jólétét, szociális biztonságát, testi - lelki egészségét.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre, az idősek biztonságára, nem hagyjuk, hogy elmagányosodjanak, a generációkat közelítjük egymáshoz.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az esélyegyenlőséget, és dolgozunk azon, hogy semmilyen téren ne kerüljenek hátrányos helyzetbe.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, körülményeik jobbá tételére minden területen. Törekszünk arra, hogy középületeink elérhetőek legyenek számukra (akadálymentesítés).

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitika i stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzat ok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Az önkormányzat által nyújtott közszolgáltatásokhoz való eljutás biztosítása.	Az önkormányzat által fenntartott hivatal periférikus elhelyezkedése.	Az önkormányzat által nyújtható támogatások minél szélesebb körben elérhetők legyenek.	költségvetés, gazdasági program	Új Roma Stratégia (2019-2030); Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024); Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Pályázat forrás az önkormányzati hivatal központi elhelyezésére.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Nyertes pályázat	pályázat	költségvetés	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A munkanélküliek foglalkoztathatóságának növelése	Magas a tartós munkanélküliek száma	Csökkenjen a tartós munkanélküliek száma.	költségvetés, gazdasági program	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Foglalkoztatásba ágyazott képzési lehetőségek feltárása, pályázatok	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Munkaerő-piaci szükségletfeltárás, nyertes pályázatok, képzésbe bevontak száma, sikeres tanfolyamot végzettek száma, OKJ-s bizonyítványok száma, érettségi bizonyítványok száma.	Nyertes pályázat, pályázati író alkalmazása, koordináló és mentoráló személyzet, önkormányzati ingatlan.	pályázat	nem releváns

2	Lakhatási támogatást igénylők körének bővítése érdekében a helyi rendelet felülvizsgálata	A lakhatási támogatást igénylők száma csökkent.	A lakhatási támogatást igénylők száma emelkedjen.	költségvetés	Új Roma Stratégia (2019-2030)	A helyi rendelet felülvizsgálata, az érintett személyek felkutatása, igényfelmérés, széles körű tájékoztatás, jogosultak körének bővítése.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	A benyújtott igények száma, megállapított lakhatási támogatások száma.	önkormányzati költségvetés	önkormányzati költségvetés	nem releváns
3	Elégtelen lakáskörülmények felszámolása	Az Ófalu lakórészen sok család él között elégtelen lakáskörülmények között (közös udvar, közös vízvételi lehetőség, szennyvíz elvezetése nem biztosított)	Az elégtelen lakáskörülmények között élők számának csökkentése.	költségvetés, gazdasági program, településrendezési terv	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Pályázat benyújtása, az érintettek körének felmérése, kiválasztási eljárás lefolytatása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Nyertes pályázat, elégtelen lakásállomány csökkenése.	nyertes pályázat	pályázat	nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	A megyén kívüli szakmai pedagógiai ellátásokhoz való eljutás biztosítása.	A gyermekek megyén kívüli szakmai és szakpedagógiai ellátásokhoz való eljutása nem biztosított.	Ne legyen olyan gyermek, aki nem jut hozzá a szakmai, szakpedagógiai ellátáshoz.	költségvetés	Legyen jobb a gyermekeknek " Nemzeti Stratégia (2007-2032)	igényfelmérés az oktatási intézményekkel együttműködve, a falubusz biztosítása.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Szakszolgálaton és szakmai szolgálatokon megjelent tanulók száma, iskolai tanulók tanulmányi átlageredményének javulása.	költségvetés	falubusz	nem releváns
---	---	---	--	--------------	--	---	--------------	------------------------	--	--------------	----------	--------------

III. A nők esélyegyenlősége

1	A munkanélküli nők foglalkoztathatóságának növelése	Magas munkanélküli nők száma	A munkanélküli nők foglalkoztathatóságának növelése átképzéssel, közfoglalkoztatásba való bevonással, szociális szövetkezetben való foglalkoztatással	gazdasági program, költségvetés	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban " (2021-2030)	Információgyűjtés az érintettek köréről, pályázatok benyújtása, a közfoglalkoztatás bővítése.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Sikeres pályázatok száma, munkanélküli nők számának csökkenése.	Pályázat	Sikeres pályázat	nem releváns
---	---	------------------------------	---	---------------------------------	--	---	--------------	------------------------	---	----------	------------------	--------------

2	Szünidei táboroztatás	A gyermekek napközbeni ellátása/felügyelete a tanévközi szünetekben és a nyári szünetben nem megoldott.	A nők munkahelyi elfoglaltsága miatt a gyermekek napközbeni felügyelete megoldott legyen. Csellengő gyermekek számának csökkenése.	költségvetés	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)	Adatgyűjtés, pályázatok benyújtása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	vevőpályázat, önkormányzati ingatlan	pályázat	nem releváns
---	-----------------------	---	--	--------------	---	------------------------------------	--------------	--------------------------	------------------	--------------------------------------	----------	--------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Programok szervezése az idősek emberek részére	A településen élő idősek elszigeteltségben élnek, elmagányosodnak.	Csökkenjen az időskorú emberek elszigeteltsége és elmagányosodása.	költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Információgyűjtés a célcsoport igényeiről, az idősek rendszeres látogatása, segítése, önkéntesek bevonásával, szabadidős programok szervezése, egészséges életmóddal kapcsolatos tanácsadás, információ.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Résztvevők száma, programok száma.	Önkormányzati költségvetés +vállalkozói és civil támogatások, humán erőforrás.	Pénzügyi forrás, programok iránti érdeklődés	nem releváns
2	Informatikai képzések szervezése	Az idősek járatlanok az informatika területén.	Az informatikai jártasság megszerzése.	költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Fiatalok, iskolások segítségét kérni egy ter	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Képzésen résztvevők száma, eredményes tanfolyam.	Pályázati forrás, humán erőforrás.	pályázat	nem releváns

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Fogyatékkal élők számának, összetételének megismerése	Adatok hiányában nem tudható a fogyatékkal élők száma, összetétele.	A településen élő fogyatékkal élők személyek fogyatékoságukból adódó szükségleteinek megfelelő segítése.	költségvetés	Országos Fogyatékosági Program (2015-2025)	Adatgyűjtés, igényfelmérés, nyilvántartás/összesítés.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Fogyatékkal élők száma	Humán erőforrás	nem releváns	nem releváns	
2	A fogyatékkal élők foglalkoztatása	Kevés lehetőség van a fogyatékkal élők foglalkoztatására.	A fogyatékkal élők foglalkoztathatóságának növelése.	költségvetés	Országos Fogyatékosági Program (2015-2025)	Pályázatok benyújtása, együttműködés fogyatékkal élők egyesületeivel.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Foglalkoztatott személyek száma, sikeres pályázatok száma.	Pályázat, vállalkozók, egyesületek	pályázat	nem releváns	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórum tagjai:

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Somoskőújfalu község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Somoskőújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 212/2023. (XII.4.) önkormányzati határozatával elfogadta.

III. Somoskőújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a (.....) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Somoskőújfalu, 2026. augusztus 25.

Tábori Anita Katalin
polgármester

Sutor Petra
jegyző

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA